REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena la N. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emeric Lesner Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Numĕr de Dumineca 5).

„GAZETA“ iese în fiăcare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 cor., pe sése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. N-rii de Dumineca 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate: Pe un an 40 francĭ, pe sése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr. N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov. Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casa: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 25.—Anul LXVI. Brașov, Dumineca 2 (15) Februarie. 1903.

Nou alesul Episcop.

Inainte cu opt ḑile, stând în fața reînoitei alegerĭ pentru ocuparea scaunului vacant de Episcop al diecesei Aradului, am tălmăcit dorințele nóstre și am arătat cum ar puté Sinodul electoral rĕspunde mai bine gravei sale probleme în împrejurările amenințătóre de astăḑĭ.

Realitatea, adecă ceea-ce se petrece aievea, rĕmâne de obște îndĕrĕtul dorințelor și al idealelor ce le are omul, când stăruie sincer și desinteresat pentru binele comun.

Așa și la alegerea ce s'a făcut Joia trecută, a rĕmas realitatea îndĕrĕtul dorințelor celor ce au simțit și au înțeles, că interesele bisericei și ale neamului ar fi pretins, ca alesul Sinodului sĕ întrunéscă voturile tuturor membrilor sĕi, ca nimenĭ sĕ nu mai pótă ḑice, că eparchia ar fi desbinată în partide.

Orĭ cărui om de bine trebue sĕ-i pară rĕu, că nu li-s'a putut măcar acuma, după atâtea sbuciumărĭ marĭ, oferĭ numĕroșilor contrarĭ ai bisericei și ai neamului românesc mândra privelisce a solidarităţii membrilor sinodalĭ; că și de astădată a fost o maioritate și o minoritate.

Dér acésta dovedesce numai, că ceea ce s'a stricat în timp de anĭ de ḑile fórte cu anevoie se póte drege în 24 de óre. Și mai dovedesce, că sunt încă prea tarĭ acele influințe stricăcióse, carĭ au dat nascere uritelor și tristelor certe și ciclevetirĭ personale în trecut și până chiar în ajunul alegerei.

Incă nu s'a copt buba, ce a scos'o pe corpul diecesei „sângele rĕu“ adunat în el. Trebue sĕ mai trécă câtva timp până ce fierea se va risipi și circulațiunea sângelui va deveni érăși cu totul normală.

Sĕ sperăm, că procesul acesta de însănĕtoșare se va puté sĕvĕrși neîmpiedecat sub cârmuirea nou alesului Episcop Ignatie Papp, care la alegerea de Joi a întrunit majoritatea precumpănitóre a voturilor.

Alesul Episcop stă de trei-ḑecĭ de anĭ în serviciul bisericei. In tot timpul acesta șĭ-a dedicat tótă activitatea sa diecesei, pe care e chiemat acum a-o conduce. A lucrat în tăcere și nu s'a auḑit până acuma mult de numele sĕu în afară. In diecesă însĕ este cunoscut ca unul din cei mai cunoscĕtorĭ și mai harnicĭ în ale administrației ei. In cele ḑece lunĭ, ce au trecut dela mórtea Episcopului Goldiș până adĭ, Ignatie Papp a funcționat ca președinte al Consistorului.

Pe cât suntem informațĭ, nou alesul Episcop, de când au isbucnit certele pătimașe, urzite și nutrite de câțĭ-va inșĭ, s'a străduit a-se ține reservat și încât pentru persona sa n'a întreprins nimic, ce s'ar fi putut tălmăci în sens, că ar fi vrut vre-odată sĕ torne oleiŭ pe foc.

Este dér îndreptățită așteptarea că alesul sinodului de Joi, ca unul, care cunósce bine diecesa și ómenii ei și care de atâta timp a conlucrat la înaintarea ei, nu numai că nu va părtini pe cei carĭ eventual ar cere sĕ se continue sistemul de rĕsbunare, inaugurat de mai înainte, dér va căuta sĕ îndrepteze ceea ce s'a stricat până acum în acéstă privință, ca sĕ se restabiléscă pacea și buna înțelegere între diecesanĭ și sĕ înceteze odată sportul primejdios al partisanilor vrajbei.

Alesul Episcop se ḑice a promis în fața Sinodului, că va lucra pentru promovarea păcei și a bunei înțelegerĭ, ér într'o conversație privată sĕ fi declarat, că nu cunósce partide în biserică.

Acésta ne întăresce în așteptarea nóstră. Și apoi un bărbat cu o activitate atât de îndelungată și priinciósă bisericéscă trebue sĕ scie ce marĭ sunt îndatoririle unuĭ Episcop și ce mare este misiunea și rĕspunderea lui în biserică.

Dér și față cu națiunea sa română are o mare îndatorire și rĕspundere, căcĭ ca Episcop român mai are înalta chiemare și datorie de a stărui, a munci și a lupta pentru promovarea culturei naționale a poporului.

Fie ca nou alesul Episcop al diecesei Aradului sĕ împlinéscă așteptările, ce ómenii doritorĭ de pace, de progres și de bună înțelegere le pun adĭ într'însul.

Proces de pressă. Redactorul nostru, d-l Traian H. *Pop* primise înainte cu două sĕptĕmânĭ actul de acusare al procurorului din T.-Mureșului în procesul de pressă, ce i-s'a intentat „Gazetei Transilvaniei“ pentru articolele „Espulsarea redactorului Cramer“ și „Cum a fost esecutat redactorul Cramer“, publicate amêndouĕ în Septemvrie 1902 și în care procurorul pretinde că s'ar face „agitație contra naționalităţii“. La actul de acusare redactorul nostru șĭ-a făcut, în terminul prescris de lege, *escepțiunile* în scris. Erĭ a sosit de la presidentul camerei de acusare de pe lângă tribunalul din T.-Mureșului avisul, că pentru pertractarea escepțiunilor s'a fixat ḑiua de *12 Martie* st. n. anul curent.

Revista politică.

Lupta contra *proiectelor militare* se continuă în *dieta ungară*. Oratorii opoziției s'au distins și sĕptĕmâna acésta prin lungĭ discursurĭ obstrucționiste. Ministrul-president a cerut, ca ședințele dietei sĕ se lungéscă cu o oră în fie-care ḑi. Cererea i-s'a împliniit și în loc de 5 óre au fost ședințe, carĭ au durat și 6 óre. Cei din stânga și stânga estremă kossuthistă șĭ-au pus de gând sĕ zădărnicéscă proiectele, sĕ nu lase ca ele sĕ devină lege. In ast-fel de împrejurărĭ situația guvernului e cât se póte de nemângăitóre și însu-șĭ nu scie în cătrău sĕ o mai cârnéscă pentru a asigura o isbândă proiectelor combătute cu atâta înverșunare de oposiție.

*

Am arătat în numĕrul trecut de Dumineca persecuțiile, ce s'au pus la cale în contra ḑiarelor nemaghiare *procesele politice*, ce de un timp încóce s'au făcut în contra acelora din sînul naționalităților, carĭ prin graiŭ sĕu prin condeiŭ au apĕrat și apĕră dreptul limbii și naționalităţii lor. Sĕptĕmâna acésta am primit scirĭ și despre alte condamnărĭ politice. La Nitra au fost condamnațĭ trei Slovacĭ: frații Markovicĭ și preotul evang. slovac Ciulik, la câte 5, 3 și 2 lunĭ închisóre de stat și amenḑĭ în banĭ. La Seghedin a fost condamnat Edmund Steinacker, fost secretar al camerei comerciale din Budapesta, pentru un articol în care procurorul a găsit „agitație“ contra națiunei maghiare. Opt ḑile va trebui sĕ stee și el în închisóre de stat. La Budapesta au stat pe banca acusaților alțĭ doi Slovacĭ, carĭ încă vor face pe câteva ḑile cunoscința Vațului orĭ Seghedinului. Seria acestor procese politice pare a nu mai avé sfîrșit.

*

Comisiunea camerei deputaților din Viena, a primit proiectul de lege pentru *mărirea efectivelor armatei*. Ea a respins însĕ propunerea relativă la întroducerea serviciului activ de doi anĭ în armată.

Cu acésta însĕ nicĭ în Austria sórtea proiectelor militare nu e pe deplin asigurată. Guvernul ar voi, ca la începutul sĕptĕmânei viitóre sĕ se facă în cameră a doua cetire a proiectelor militare. Sunt însĕ partide, carĭ caută a zădărnici acest plan și carĭ pretind, ca mai întâiŭ sĕ se pună în desbatere alte proiecte.

*

La alt loc al numĕrului de adĭ ne ocupăm mai pe larg cu *situația primejdiósă din Peninsula-balcanică*. Aicĭ amintim numai, că după o telegramă din Constantinopol, Pórta însășĭ recunósce acum, că cu reformele ce le-a pus în vedere, nu se va puté ferici. Astfel, un rĕsboiŭ între Turcia și Bulgaria este inevitabil. O telegramă din Sofia anunță, că Bulgaria ar fi gata de a-se încurca în rĕsboiŭ cu Turcia. Rĕscóla în Macedonia va isbucni probabil până la

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cântec.

E târziu..., dér totușĭ, vino!
Vréu sĕ mi-te simt aprópe,
Lasă-țĭ caldul mânei tale
Pe 'nghețatele-mĭ pleópe.

N'o sĕ mai tresar.., sunt sigur,
Deși-a-șĭ vré sĕ mĕ cutremurĭ,
Sĕ mĕ mai revĕd odată
Pe cărarea de pe vremurĭ...

E târḑiu... în fața vremii
Credincios mormêntului
Stau cum stă o crengă ruptă
In bătaia vêntului.

Veturio.

Zoica.

Au trecut anĭ...

Când mĕ gândesc, o melancolie dulce îmĭ cuprinde sufletul și ochii pierduțĭ în depărtarea vremii mi-i simt umeḑĭ, ca și când așĭ fi îngropat acolo cea mai prețiósă comóră, ce mĭ-a fost dată de Dumneḑeu.

Ajuns în Capitala sgomotósă, băteam în drépta și în stânga, dór de mi-se va deschide vre-o ușă; eram sărac, avisat sĕ trăiesc din propriile mele puterĭ.

Am primit cu bucurie propunerea unuĭ vechiŭ cunoscut al casei nóstre, care se pretindea acum a fi un fel de protector al meu, propunere de a medita pe un copil începĕtor în ale cărții.

— „Sĕ te ducĭ la ministeriul de justiției și sĕ te înțelegĭ cu d-l Noreanu“.

Noreanu era tatăl copilului.

M'am dus la ministeriul de justiție. Cu multă blândețe și cu o bunătate părintéscă d-l Noreanu, punêndu-mĭ o mână pe umĕr, mĭ-a spus între altele:

...„Vreau sĕ fac o încercare. E puțin cam neajutorat bietul copil și așĭ fi mulțumit sĕ învețe sĕ citéscă și sĕ scrie, tot ar puté trece mai ușor prin viéța asta“.

Pe față i-se juca o umbră de duioșie și vorba i-se întrerupea din când în când de-o témă, pe care n'o puteam pricepe.

Vorbia cu atâta amărăciune de copilul sĕu.

...„In schimb fetița e de o deșteptăciune rară. Pare că natura din greșală a dat unuia tot, când ar fi trebuit sĕ împartă la doi...: mie mi-sunt dragĭ amêndoi, că sunt ai mei.

„Se începĭ chiar de mâne. Décă veĭ reuși sĕ-l facĭ sĕ trécă în anul acesta clasa întâiŭ primară, îțĭ voiŭ fi recunoscĕtor tótă viéța. O sĕ rĕmâi prietinul casei și am sĕ te iubesc ca pe copilul meu. Fă o încercare. Intrebuințéză tóte mijlócele se facă ceva..... deși nu prea am speranță. E fórte neajutorat bietul copil.“

Vorbia cu atâta amărăciune de copilul sĕu.

* * *

In mijlocul unei curțĭ marĭ dela o estremitate a orașului, se ridica o vilă modestă cu o înfățișare posomorâtă. Póte frunzele ce se desprindeau leneșe din salcâmii dimprejur, o făcea sĕ fie așa de tristă.

Inăuntru într'o odăiță caldă steteam alăturea cu școlarul meu, zugrăvindu-i pentru nu sciu a câtea óră încâlcita literă „a“ și rugându-l sĕ o facă după mine.

Prin'o ferĕstră mititică cădea o lumină albă, revărsându-se pe masă. Guvernanta aprópe de sobă, aplecată pe cusătura ei, își depăna în minte cine scie ce întêmplărĭ sentimentale din trecut. La piciórele ei Zoica o fetiță de vre-o 8 anĭ, își peptăna cu multă grije o păpușe pe care o sorbea cu ochii. Și în liniștea asta glasul meu dór rĕsuna din când în când ca un ton fals în mijlocul unei armonii desĕvîrșite.

„Ei, fămi-l pe „a“.

Traian se uită la mine mai întâiŭ fórte uimit, îndoiosat apoi, și pe urmă începŭ sĕ rîdă. In timpul acesta Zoica cu o față seriósă stăruia sĕ-i zugrăvéscă litera

10 Aprilie. — Din Bucurescĭ vine scirea, că la granițele Bulgariei dinspre Turcia s'au întêmplat turburărĭ de caracter serios, carĭ dau de gândit. Boriș Sarafoff ar fi trecut în Macedonia, unde va lua comanda bandelor revoluționare. Lumea e preocupată mult de pregătirile carĭ se fac pretutindenĭ nu numai în Turcia, Bulgaria și Serbia, ci și în Rusia, unde se dice că ofițerii în reservă ai armatei rusescĭ au primit ordin sĕ se pregătéscă pentru concentrare.

Incurcăturile din Balcanĭ.

De când ministrul rusesc de esterne Lamsdorff a făcut cunoscuta sa călĕtorie la Belgrad, Sofia și Viena, în pressa européná s'a discutat dilnic asupra situațiunei din Peninsula balcanică și asupra pericolului macedonean, care amenință liniștea și pacea Europei rĕsăritene.

In dilele din urmă mai ales se vorbesce ca de ceva aprópe sigur, că stăm în fața unui crâncen rĕsboiŭ, ce va isbucni la primăvară, rĕsboiŭ provocat de elementele revoluționare din Macedonia și din Albania, provincii supuse imperiului turcesc și locuite de Bulgarĭ, Românĭ, Grecĭ, Albanesĭ, Sêrbĭ și Mohamedanĭ.

Austro-Ungaria și Rusia s'au înțeles între ele asupra modalității cum sĕ pacifice Macedonia. Ele au și pregătit un plan de reforme, pe care îl vor presenta Pórtei și vor cere întroducerea lor. Unele diare marĭ din strĕinătate spun, că planul conține câte-va proiecte menite a îmbunătăți administrația. Scopul Austro-Ungariei și Rusiei este, de a face sĕ se evite schimbărĭ violente și sguduirĭ și de a pacifica populația nemulțumită prin mĕsurĭ administrative, carĭ în același timp sĕ nu atingă suveranitatea Turciei.

Dér populațiunea mohamedană și în deosebĭ Albanesii se împotrivesc egalei îndreptățirĭ a creștinilor, căcĭ acésta ar însemna înfrângerea domniei musulmane și căderea imperiului. O adunare de Albanesĭ ținută în Constantinopol a adresat marelui vizir Ferid-pașa un memoriu, în care combate reformele, ér marele vizir a și dat ordine guvernatorului sĕ nu ia mĕsurĭ contra Albanesilor.

Intr'aceea sosesc scirĭ, că în Macedonia s'au încăerat bandele revoluționare bulgare cu trupele turcescĭ. Turcii au tractat necruțător cu aventurierii bulgarĭ, i-au scărmănat rĕu și au pus mâna pe mai mulțĭ din ei. Mișcarea acésta s'a întins asupra întregei Macedonii. și e firesc ca agitațiunea și spiritul rĕsboinic sĕ trécă granițele în Bulgaria, unde trăesc trei mii de refugiațĭ, carĭ aștéptă momentul potrivit pentru a năvăli în Macedonia. Opiniunea publică bulgară e estrem agitată, deórece crede, că a sunat óra când Bulgaria sĕ anecteze Macedonia. Guvernul bulgar jócă însĕ și acum rolul omului pacĭnic, în același timp însĕ mobiliséză 20,000 ómenĭ, jumĕtate în Filipopol, jumĕtate în Sofia, sub pretext, că Turcia concentréză forțe armate marĭ la granițele Bulgariei.

După un calcul sigur, Bulgaria póte pune pe picior de rĕsboiŭ 208,900 ómenĭ, 38,000 cai și 432 tunurĭ.

In același timp guvernul bulgar a învitat pe representanții sĕi din Viena, Petersburg și Paris, sĕ atragă atentiunea respectivelor guverne asupra concentrărilor de trupe turcescĭ și décă Turcia nu va înceta cu înarmările, Bulgaria va fi silită sĕ facă și ea tot așa.

„Figaro“ din Paris primesce din Constantinopol scirea după care numĕrul trupelor concentrate este de 350,000. Mobilisarea se face în secret, și se crede, că comanda supremă a trupelor va lua-o *Edhem-pașa*, cel care i-a scărmănat rĕu pe Grecĭ în ultima campanie.

Mare sensație produce pretutindenĭ o scire telegrafică din Petersburg, în care étă ce se spune:

In cercurile politice se comentéză mult declarația Țarului, ce a făcut-o cu ocasia ultimului bal de la palat. După cină, marele duce *Wladimir* a ținut cerc. Se grupară în jurul sĕu ambasadorii: prințul *Radzivill* (german) *Mora di Lavriano* (italian), *Charles Skott* (engles), *Guzin-pașa* (turc); apoi contele *Lamsdorff*, ministru de esterne, contele *Gendrikow*, mareșal, și contele *Ignatiew*. Marele duce, adresându-se către contele Lamsdorff, l'a întrebat, că ce sciri a mai primit din Constantinopol și Macedonia. Lamsdorff a rĕspuns:

— Sosesc scirĭ fórte seriose. Pórta concentréză mereu trupe, ér *în Macedonia situația devine di de di mai insuportabilă.* Scirile, ce mi-se trimit, sunt din cele mai pesimiste.

— Nu pot tăinui — rĕspunse marele duce — preocuparea mea. *Ceea-ce se întêmplă adĭ în Macedonia e fórte îngrijitor*, căcĭ acolo se vor repeta lucrurile întêmplate înainte cu 25 anĭ în Bulgaria. Țipetele creștinilor ne cutremură inimile.

Tăcere adêncă urmà acestor cuvinte Atuncĭ întrà în salà Țarul însoțit de marele duce Boriș și întrebà, despre ce e vorba. Marele duce *Wladimir* comunicà Țarului, în limba ruséscă, obiectul asupra căruia s'a vorbit. Fața Țarului se posomorî și cu voce tremurătóre dise:

— Eu mĕ încred mult în bunăvoința Majestății Sale Sultanului, fiind-că el doresce sincer sĕ i-se dea Macedoniei liniștea. Cu tóte acestea dilnic sosesc scirĭ seriose. *Sper încă în îmbunătățirea situațiunei.* Cestiunea Macedoniei și a Serbiei-vechĭ se impune cu necesitate și resolvirea ei în interesul păcii și a populațiunei creștine *nu mai póte fi întârdiată.* Eu și guvernul meu — ca și guvernele amicale — *vrem ca în Peninsula balcanică sĕ se restabiléscă ordinea* și legalitatea, și ca populația acelor provincii sĕ fie guvernată prin legĭ umane. *Decisiunea nu mai póte sĕ întârdie mult.*

Ambasadorul turcesc *Guzin*-pașa a voit sĕ rĕspundă Țarului, acesta însĕ se întórse repede către ambasadorul italian și vorbi despre alt-ceva. Cuvintele Țarului se respîndiră ca fulgerul și a doua di întreg Petersburgul vorbia despre ele.

Aceste și alte scirĭ și faime țin pretutindenĭ spiritele în mare încordare.

In parlamentul din Viena s'a făcut și o interpelare din partea deputatului *Eisenkolb* și soțĭ, cu privire la mobilisările din Bulgaria și Serbia și la pericolul rĕsboiului, ce amenință monarchia. Interpelarea spune între altele, că e întemeiată bănuiala, că rĕscóla din Macedonia e pregătită din Austro-Ungaria de către un partid puternic, în fruntea căruia stă Goluchowski. Interpelația a produs mare sensație, și se aștéptă cu încordare rĕspunsul.

Cele mai multe din scirile ce se publică prin diarele marĭ din strĕinătate, vor fi de sigur esagerărĭ și productul fantasiei. Un lucru însĕ e constatat: situația în Balcanĭ e cât se póte de îngrijitóre și un rĕsboiŭ crâncen cu greu va puté fi înlăturat.

Alegerea de episcop în Arad.

Arad, 13 Februarie.

După-ce Maiestatea Sa n'a întărit alegerea lui Mangra, s'a convocat nou sinod electoral la Arad pe diua de 30 Ianuarie v. (12 Februarie n.).

Acest sinod a fost deschis și presidat în numita di, după celebrarea sfintei liturghii, de către Prea Cuvioșia Sa Dr. Eusebiu *Roșca*, directorul seminariului Andreian din Sibiiu, ca delegat al I. P. S. Sale Metropolitul *Mețianu*. Prea Cuvioșia Sa deschise sinodul printr'o scurtă cuvêntare, în care a rugat pe membrii sinodalĭ sĕ cumpănéscă bine lucrurile și sĕ alégă episcop pe un bărbat, a cărui activitate sĕ fie spre binele bisericei, spre promovarea vieții morale și spre fericirea poporului român.

De față erau 59 membrii sinodalĭ. Lipsia unul, care șĭ-a motivat absența cu bólă. Actul votării s'a sĕvîrșit repede. S'au dat 56 voturĭ, dintre carĭ 36 pentru protosincelul Ignatie *Pap* și 20 pentru Archimandritul Augustin *Hamsea*. In urmă s'a găsit un bilet alb. Ast-fel președintele a declarat de ales pe Pré Cuvioșia sa Ignatie *Pap*, ca pe unul care a întrunit majoritatea voturilor.

Foile maghiare despre alegerea de episcop din Arad.

„*Budapesti Hirlap*“ scrie:

„Din punctul de vedere al politicei de naționalitate, alegerea acésta nu are vr'o importanță deosebită. Ignatie Papp, alesul episcop, nicĭ odată n'a avut vr'un rol politic. A fost un bărbat serios, care s'a ocupat cu afacerile bisericei sale și cu afacerĭ școlare. Unguresce vorbesce fórte bine și de 25 anĭ fiind locuitor în Arad, a stat în tot-déuna în contact de aprópe cu conducĕtorii societății maghiare din acel oraș... Din partea guvernului nu póte sĕ se pună nicĭ o piedecă întăririi lui....“

Un diarist maghiar, intervievând pe noul episcop, acesta ar fi declarat:

„Cu politica nicĭ-odată nu m'am îndeletnicit. Sunt fiul bisericei și cred. că politica cea mai bună este, décă nu mĕ ocup cu politica... Am sĕ desfășur stégul păcii. In biserică nu vréu sĕ cunosc partide și politica nu o voiŭ tolera. Nu cunosc patriot mai bun, decât cum sunt eu... Protestez energic contra afirmării, că alegerea mea a-șĭ mulțămi-o influenței lui Mangra.“

Ign. Pap sĕ mai fi declarat, că Mangra va rĕmâné și pe viitor vicariu în Oradea, ér cu Hamsea a fost totdéuna în cele mai bune relațiunĭ, la alegerea trecută a votat cu dênsul (?—Culeg.) și vré sĕ trăiéscă în pace cu dênsul și pe viitor.

„*Független Magyarorszag*“ scrie:

„Noul episcop s'a ocupat până acuma esclusiv cu afacerĭ bisericescĭ. A fost om cinstit și sîrguincios tótă viéța și este înrudit și cu familii unguresci. Avem încredere, că va cunósce datoriile cele marĭ ce sunt împreunate cu posiția sa și ca om independent va restabili înainte de tóte pacea.

„Pap n'a avut până acuma rol public, căcĭ după cum însușĭ spune, dênsul n'are părerĭ politice, el n'a avut nicĭ-odată chemarea sĕ facă politică; el a servit casa Domnului cu suflet drept și cu zelul, ce se cuvine preotului.

în aer cu degetul sĕu mititel. Era greu de tot începutul și tótă învĕțătura nóstră s'a înglodat la acest început greu.

Trecuse trei sĕptĕmânĭ și abia ajunsese sĕ cunóscă jumĕtatea alfabetului. Imĭ pierdusem speranța. De multe orĭ mĕ lăsam în discuții naive cu sorióra lui istéță, a cărei inteligență mĕ uimise.

In viéța unui om sunt unele momente fórte grele de definit, în care sufletul sĕ pierde într'un pustiu fără margini — nu scii de ce, dér te simțĭ așa de singur, atât de strĕin de tóte, încât décă un firicel de érbă ți-s'ar părea că se apléca spre tine, te-ai da lui cu trup și suflet numai din dorul de a avea pe cineva sĕ-țĭ recoréscă focul, care 'l simțĭ că-țĭ arde între têmple.

Trăiam unul din momentele acestea. Ca un punct mititel și negru, o pasĕre ivită în albăstrimea zărilor, nedefinită la început și apoi din ce în ce mai limpedită. așa se furișà în sufletul meu un sentiment de iubire, pe care nu sciu décă a-șĭ puté sĕ-l numesc iubire.

In singurătatea mansardei mele, pe când vêntul îmĭ clătina gémurile, nóptea târziu, îmĭ petreceam cu imaginea acestei păpușĭ pe care o vĕdusem desmierdându-șĭ păpușa, și nu arare-orĭ mi-s'a întêmplat sĕ netedesc perina alăturĭ de capul meu, avênd ilusia, că o am aprópe și trebue sĕ o culc cu mine.

Amêndoi frățiorii sciau acum césul când am sĕ viu și de la o depărtare de-o sută de pașĭ le vedeam căpșórele înbrobodite, scóse printre zăbrelele de fier ale porții. Mĕ așteptau.

Când mĕ vedeau, începeau sĕ jóce de bucurie, gălăgioșĭ mĕ apucau fie-care de câte-o aripă a paltonului și cu mare alaiŭ intram în odăița cea caldă. „Nu mai e chip sĕ-i țiu lângă mine — îmĭ spunea guvernanta, — cu un ceas înainte de a veni d-ta, trebue sĕ-i las sĕ te aștepte“.

Intr'o di am găsit'o pe Zoica singură la pórtă. Se jucau prin aer cei dintâiŭ fulgĭ de zăpadă.

„Traian a dis, că nu te mai iubesce, îmĭ spuse ea, apucându-mĕ de haină, dér eu te iubesc șĭ-am venit sĕ te-aștept“. Am luat'o în brațe, am învĕlit'o cu aripile paltonului, apărându-o ast-fel de bătaia vêntului, șĭ-am dus'o în odăiță. Simțiam, că mi-e mai scumpă ca ochii din cap.

Se legase între noi o intimitate pe care n'o puté cuprinde mintea. Un strĕin ni-ar fi privit cu ochii mirațĭ și nu șĭ-ar fi putut esplica nicĭ-odată acéstă prietenie legată strîns cu firele iubirii.

Ajunsesem s'o ascult ca pe-o stăpână și de câte-orĭ, dómne, nu m'am aședat jos pe podelele lustruite, ajutându-i sĕ-șĭ îmbrace păpușa. Și când într'o di aședat cu capul pe póla ei, mi-se juca cu mânuța prin pĕr, m'am simțit în cer, alăturea de îngerĭ. Mĕ lăsam ușor cum se lasă un fluture pe-o flóre plăpândă. Simțiam, că se clatină cu mine și mĕ perdeam în acéstă legănare dulce, vrăjit de un vis fără păreche.

D-l Noreanu stetea tótă diua la ministeriu. Lua masa la un birt din apropiere, căcĭ timpul pré scurt dintre órele de serviciu nu-i permitea sĕ mérgă până acasă. Numai séra puté sĕ-șĭ vadă copiiĭ și în fie-care séră repeta cu Traian lecția pe care o făcusem eu peste di.

Incepuse sĕ-șĭ pérdă speranța.

Dér cu tóte astea insistà sĕ continuu lecțiile.

Intr'o Duminecă fui învitat la masă. Aci s'a petrecut o scenă pe care n'am s'o uit nicĭ-odată.

Zoica fù rugată de tatăl sĕu sĕ reciteze poesia cunoscută: „Venițĭ frațĭ, venițĭ surorĭ“... Zoica se opunea. Tatăl sĕu care băgase de sémă iubirea fetiței față de mine, întrebuințéză mijlocul cel mai rafinat pentru împrejurările acelea:

„Uite, décă nu declamĭ, d-l profesor n'are sĕ te mai iubéscă, de loc, de loc“... Zoica se ridicà de pe scăunelul ei, alergà la mine și mĕ cuprinse cât putù cu mânuțele peste mijloc și cu o voce scăldată în lacrimĭ: „Ba, are sĕ mĕ iubéscă, sciu eu că are sĕ mĕ iubéscă“. Apoi se desprinse încet și pe fruntea ei curată se aședà o umbră de nor; par-că ar fi frămêntat'o un gând chinuitor.

D-l Noreanu ca s'o nĕcăjéscă reluà: „Și-așa... d-le profesor, pe când ai sĕ te logodescĭ cu Natalița?“ — Natalița era o mătușe a Zoichii... — Copila când audi acésta, se uità la mine cu ochii marĭ și începù sĕ plângă— — — — — — — —

— — — — — — — — — — — — — —

Chiar în diua aceea d-l Noreanu

„In cuvêntarea, în care şi-a desfăşurat programul, a ḑis că şi pe viitor doresce sĕ trăiéscă în serviciul Casei Domnului şi al patriei, propovĕduind pacea şi iubirea pe acest pămênt...“

De la „Asociaţiune“.

Cetim în „Tel. Rom.“:

Comitetul central al „Asociaţiunei“ a ţinut ḑilele aceste douĕ şedinţe, în carĭ s'au luat concluse de o importanţă deosebită.

Intre altele vom remarca douĕ cestiunĭ marĭ, carĭ şĭ-au aflat resolvirea lor' credem spre mulţămirea generală.

S'au statorit anume regulamente speciale pentru administrarea fie-cărei fundaţiunĭ date în grija „Asociaţiunei“, cu un scurt istoric al înfiinţărei şi al scopului pentru care a destinat'o fundatorul.

Şi până aci se putea sci din archiva „Asociaţiunei“ cine este intemeiătorul cutărei fundaţiunĭ şi cu ce scop a înteme iat'o; dat fiind însĕ, că nu tuturor membrilor le este posibil a face cercetărĭ în archiva „Asociaţiunei“, regulamentele s'au făcut cu bună îngrijire şi cu temeinicie, din actele fundaţionale şi testamentele fundatorilor, — ele se vor publica în organul „Asociaţiunii“ şi se vor edita în broşură separată, ca toţĭ membrii sĕ cunóscă detailurile şi scopurile, carĭ le-au avut cei 35 fundatorĭ, carĭ pentru diverse scopurĭ au făcut darurĭ în favorul culturei poporului nostru.

Şi mai important este pasul făcut pentru zidirea Casei naţionale.

Comitetul a ţinut că e dator sĕ esecute conclusele adunării generale din Mediaş de la 1897 şi conclusul din anul acesta adus la Oraviţa. In 1897 s'a decretat sĕ se ridice lângă şcóla „Asociaţiunei“ Casa naţională.

Apelul făcut la fruntaşii neamului nostru a avut drept resultat, că adĭ avem locul şi 75,000 cor.

Valórea locului astădĭ preţuesce mai bine decât preţul îndoit cu care se cumpĕrase de către comitet.....

Casa naţională se va zidi în strada Morii spre parcul orăşenesc într'un edificiu cu 2 etage.

In parter se vor adăposti cancelariile şi birourile „Asociaţiunei“, cu biblioteca cea frumósă, cu sală de lectură şi cu tóte cele trebuinciόse pentru o instituţiune culturală. In etagiul I se vor construi 8 camere pentru museul etnografic şi pentru museul istoric, ér în etagiul al II-lea o sală mare festivă, pentru prelegerĭ publice, întrunirĭ ale diferitelor reuniunĭ şi corporaţiunĭ.

Pentru a câştiga cele mai bune planurĭ, comitetul a decis publicarea concursului — şi ca zidirea sĕ se facă mai cu înlesnire şi mai eftin, a decretat, că de-odată cu zidirea casei naţionale sĕ zidéscă şi spre strada Morii un alt edificiu cu 2 etage. — Capitalul investit în acest edificiu se va amortisa din chiriile ce le va aduce casa şi va rĕmâné şi un frumos venit pentru scopurile „Asociaţiunei“.

Architectul Szalay şi inginerul Schusslor au stat comitetului în ajutor cu sfatul lor probat, fără nicĭ o remuneraţiune.

Conclusele s'au luat cu rară însufleţire în unanimitate.

Terminul pentru înaintarea schiţelor e fixat pe 16 Martie. Planurile şi preliminarele de spese pot fi până în Maiŭ acceptate în definitiv şi lucrările se vor da în anul acesta în întreprindere cu suma aproximativă de 200—220,000 coróne....

SCIRILE DILEI.

— 1 (14) Februarie.

Esposiţia de lucrărĭ de ale calfelor şi ucenicilor. Camera de comerciŭ şi industrie din Braşov aduce la cunoscinţa celor interesaţĭ, cum că pentru esposiţia de lucrărĭ de ale calfelor şi ucenicilor, ce se va ţiné de la 5—14 Aprilie, nu se mai primesc anunţărĭ de cât până la *20 Februarie*. Obiectele pentru esposiţie din afară sunt a se trimite la cameră până la *31 Martie*. Obiectele esposanţilor localĭ se primesc în ḑilele de *1 şi 2 Aprilie* Alimente şi alte obiecte de felul acesta, carĭ se pot strica uşor, se primesc în diua de *4 Aprilie*. Până acuma s'au făcut peste *200 de anunţărĭ*. Esposanţilor li-se vor da premii în aur, argint şi diplome şi ar fi de dorit, ca industria din cercul acestei camere sĕ fie cât se póte de bine representată. De aceea sunt invitaţĭ prin acésta toţĭ aceia, carĭ sunt în drept a se presenta cu lucrărĭ la acéstă esposiţie şi până acum nu s'au anunţat încă, sĕ se anunţe cât mai ingrabă. De asemenea sunt invitaţĭ şi patronii sĕ-şĭ îndemne calfele şi ucenicii la emulaţiune.

Pe cât avem noi cunoscinţă, s'au făcut anunţărĭ numĕróse şi din partea calfelor şi ucenicilor românĭ.

Inmormêntarea comerciantului N. Eremia. Se sting pe rênd comercianţii fruntaşĭ românĭ din piaţa Braşovului şi privind împrejur nu vedem ridicându-se alţii mai tineri în locul lor. De la St. Nicolae şi până acum n'au trecut nicĭ douĕ lunĭ, şi în acest scurt timp am înmormêntat deja pe Nicolae *Mocanu*, pe Andrei *Bidu* şi acuma, erĭ în 31 Ianuarie (13 Februarie), pe Nicolae *Eremia*.

Nicolae Eremia, care după o bólă îndelungată şĭ-a dat sufletul blând în mânile Creatorului în ḑiua de 11 Febr. n., a fost tótă viéţa sa om harnic şi muncitor. El a jertfit din agonisĕla sa mult pentru sprijinirea numĕroşilor sĕi nepoţĭ şi pentru scopurĭ filantropice, ér în testamentul sĕu a lăsat următórele legate: Bisericei din Braşov-cetate 8000 coróne; Asociaţiunei meseriaşilor românĭ 400 coróne; Reuniunei pentru ajutorarea vĕduvelor din Braşov şi Săcele 200 cor.; Reuniunei femeilor române 200 cor.; Mesei studenţilor 400 cor.; Fondului cununĭ neperitóre (Biserica-Cetate) 200 cor., Bisericei din Bacifalu 500 cor., Gimnasiului român 1000 cor., Reuniunei de gimnastică şi cântărĭ 100 coróne, Magistratului orăşenesc 200 cor., Societăţii „Crucea Roşie“ 200 cor. La olaltă *11400*.

Inmormêntarea vrednicului comerciant a fost imposantă. Cu tot timpul furtunos au venit sute de ómenĭ sĕ-i dea reparusului ultima onóre. Prohodul s'a făcut în biserica din cetate, pontificând protopopii *Baiulescu* şi *Voina*, încunjuraţĭ de numĕrósă asistenţă. Părintele Baiulescu a rostit o mişcătóre cuvêntare funebrală, în care a schiţat viéţa laboriósă a repausatului şi jertfele ce le-a adus pentru scopurĭ filantropice. De la biserica din cetate convoiul funebru s'a îndreptat spre cimiteriul din Grőverĭ, unde rĕmăşiţele pămêntescĭ ale lui Nicolae Eremia au fost aşedate spre vecinică odihnă. — Fie-i ţĕrîna uşóră!

Averea mănăstirilor sêrbescĭ. Radicalii sêrbĭ au ţinut Duminecă în Zombor o adunare, ca sĕ protesteze contra procedurii superiorilor mănăstirilor gr.-or. Congresul naţional sêrbesc, întrunit în Carloviţ, aduse în anul trecut o decisiune prin care manipularea averilor mănăstirescĭ, condusă în mod arbitrar de cuvioşii călugărĭ, era supusă unei controle mai severe. Acéstă decisiune displăcênd cuvioşilor, carĭ nu mai pot esplota averile mănăstirescĭ după plac, superiorii mănăstirilor au cerut intervenţiunea guvernului şi a prim-ministrului Col. Szell. Acésta a provocat o vie agitaţie în sînul representanţilor poporului sêrbesc, carĭ s'au întrunit Duminecă în Zombor, ca sĕ protesteze în contra călugărilor şi a protectorului lor, patriarchul George Brancovicĭ. Representanţii poporului sêrbesc adunaţĭ în adunarea din Zombor au aprobat conclusele luate de congres în causa controlei administrărei averilor mănăstirescĭ. Rescriptul regesc din 1868 dispune în mod clar, că mănăstirile fac parte din averea bisericei naţionale şi stau sub conducerea administraţiei centrale a averilor naţionale sêrbescĭ. In comisiunea, care a recomandat primirea propunerilor referitóre la manipularea averilor mănăstirescĭ, a funţionat ca preşedinte Gavriil Smejanovicĭ, episcopul Vêrşeţului, şi Mitrofan Sevicĭ, episcopul diecesei Baciului. Meetingul, care a decurs în cea mai perfectă ordine, a esprimat congresului recunoscinţa sa pentru salutara activitate, desvoltată în 1902.

Logodnă. D-şóra Veturia *Hamsea* din Lipova s'a logodit în ḑiua de 26 Ianuarie (8 Februarie) a. c. cu d-l Dr. Roman *Rudneanu* din Satul-Nou. — Urăm fericire tinerilor logodiţĭ!

Bal în Timişóra. In favorul şcólelor gr. or. rom. din Timişóra-Fabric se va aranja un bal Joi în 13/26 Februarie 1903 în sala berăriei „Fabrikshof“. Inceputul la 8 óre séra. Biletul de persónă 2 cor., de familie 3 coróne. Oferte şi contribuirĭ peste taxa de întrare se primesc cu mulţămită la adresa epitropului Ioan Ursulescu din Fabric (strada Rékas) şi se vor publica.

Judecător mituit. Foile din Budapesta anunţă: De mai multe sĕptĕmânĭ se vorbia la tribunalul de aicĭ despre un judecător, care primesce mită şi face „dreptate“ aceluia, care dă mai mult. Fiind-că însĕ nu toţĭ ómenii sciu că primesce mită, el se servesce de un agent, care merge pe la cei cu procese şi cere banĭ, ér decă găsesce împotrivire îĭ ameninţă că vor pierde procesul şi altele de felul acesta. Pe acest complice care portă numele de Abraham *Schwarz*, poliţia îl urmăresce de mai mult timp şi în cele din urmă l'a arestat. Pe judecător îl chiamă Dr. Coloman *Soós*, care în calitatea sa de judecător la tribunal a presidat multe procese importante. In timpul din urmă colegii îl întêmpinau cu neîncredere şi înainte de asta cu 6 sĕptĕmânĭ într'o şedinţă la care presida judecătorul Tóth, ér Soós era referent, lui Tóth i-se părea, că referatul nu este imparţial. De repeţite orĭ îĭ puse lui Soós întrebarea: „d-le judecător, se află acésta la dosar?“ Soós rĕspundea, că „da“, până ce Tóth i-a luat dosarul din mânĭ şi cercetând actele s'a convins despre contrarul, aşa că i-a spus lui Soós în plină şedinţă: „Pardon, d-l judecător, cele spuse de d-vóstră nu se află la dosar“ şi procesul a eşit altminterĭ, nu cum ar fi vrut referentul... Contra lui Soós şi a agentului sĕu s'a pornit cercetarea.

Naturalisările în România, „Buk. Tagbl.“ în ultimul sĕu numĕr publică un articol, în care îşĭ esprimă bucuria, ce o simte în urma faptului, că în timpul din urmă strĕinii (jidovii) se naturaliséză aşa ḑicênd în masse. De la deschiderea sesiunei actuale, ḑice numitul ḑiar, s'au votat în cameră şi senat aprópe mai multe împămênteniri, decât în timpul de 25 anĭ de la schimbarea art. 7 din constituţie şi până la începutul sesiunei. Fóia nemţéscă din Bucurescĭ crede, că naturalisările acestea vor atrage asupra Românieĭ simpatiile „strĕinătăţii“....

Călugărĭ chaldeenĭ. Am mai amintit şi cu altă ocasiune despre nisce şarlatanĭ din Orient, carĭ îmbrăcaţĭ în rase călugărescĭ cutrieră din timp în timp Romă-

---

îmĭ spuse cu multă părere de rĕu sĕ încetez lecţiile. „Nu e speranţă sĕ se facă ceva“, încheiă el c'un aer posomorît.

In timpul acesta Zoica, care stătuse într'un colţ cu ochii inrouraţĭ de lacrimĭ, se apropiă sfiósă de mine şi-mĭ spuse pe şoptite: „N'o mai iubi pe Nataliţa, ea nu te iubesce, nicĭ nu mai e aci, a plecat la Burĭ, colo departe, în ţéra lor“...

Am făcut mult haz de acéstă şiretenie copilăréscă, haz care a durut'o mult pe biata copilă.

* * *

După câte-va lunĭ m'am întêlnit cu d-l Noreanu într'o berărie.

„A fost o comedie întrégă cu Zoica, începu el. „Când m'a întrebat a doua ḑi de D-ta, i-am spus că te-ai îmbolnăvit, fiind-că ţi-a spus că Nataliţa a plecat la Burĭ.

„De atuncĭ în fie-care ḑi îmĭ spune: Tată, întêlnesce-te cu d-l profesor şi-i spune sĕ nu mai fie bolnav, că Nataliţa n'a plecat la Burĭ, am ḑis eu numai aşa“.

Drăguţa.

Au trecut anĭ de-atuncĭ... Când mĕ gândesc, o melancolie sfântă îmĭ cuprinde sufletul şi ochii perduţĭ în depărtarea vremii mi-i simt umeḑĭ ca şi când aşĭ fi îngropat acolo cea mai preţiósă comóră, ce mi-a fost dată de Dumneḑeu.

Z. Bârsan.

Douĕ spovedanii.

Nuvelă de N. V. Piperescu.

— Urmare. —

Incetişor se duse Radu pe prispă, se puse în aşternut cu un gând sĕ cheme pe fată sĕ o dojenéscă, şi cu ḑece sĕ o lase în pace.

Işĭ bătea capul cu fel de fel de planurĭ, cum ar face el sĕ o desbare de Iorgu şi sĕ o facă sĕ se gândéscă la Costache al croitorului.

De frumos nu era Costache frumos ca Iorgu, el nicĭ nu avea cal, era ceva mai stătut în vêrstă, dér era om în tot locul şi ar fi trăit fata mult mai bine cu Costache, decât cu Iorgu.

Ba cu un gând, ba cu altul, ottând câte odată, bucurându-se une-orĭ, începuse cocoşii a cânta de ḑiuă şi bietul Radu nu închisese ochii.

Cu récoréla adusă de rouă îl ajunse şi obosela pe Radu şi fără grije a se scula a doua ḑi de diminéţă. închise ochii şi sórele era de douĕ suliţĭ, când îl deşteptă Frăsina cu glasul ei dulce:

— Scólă tătucă sĕ mergem la biserică, uite sórele 'i sus.

Deschise Radu ochii marĭ, îĭ îndreptă spre fiică-sa, o luă de mână, îĭ puse mâna pe fruntea lui, care ardea ca focul şi ḑise: Draga tatei, m'o ierta Dumneḑeu că nu mĕ pot duce la biserică, sunt bolnav. Du-te mai bine de-mĭ aşterne în casă, sĕ mĕ duc acolo sĕ dorm o lécă, şi te rógă la D-ḑeu sĕ mĕ îndrept, că de-oi muri eu, nu te aşteptă vr'un noroc pe drumul care ţi-l'ai croit tu. Gândeam, draga tatei, că décă team numai pe tine, te-o fi blagoslovit Dumneḑeu sĕ-mĭ fi bucuria bĕtrâneţelor, dér vĕd că pentru pĕcatele mele altfel îmĭ ies socotelile.

Frăsina nu scia ce sĕ înţelégă din vorbele lui tată-sĕu, nicĭ prin cap nu-i trecea că el vĕduse pe Iorgu sărutându-o şi plecând din fĕnărie, dér gândea ea, că de s'o îndrepta, o s'o mărite, şi atuncĭ o sĕ fie tóte bune.

Bietul Radu zăcu vre-o douĕ sĕptĕmânĭ şi când se sculă, cea dintâiŭ grije o avŭ sĕ se întâlnéscă cu badea Constantin şi fără mult încunjur sĕ-i spună, că tare îl trage inima sĕ se încuscréscă, căcĭ fata lui e bună, o are numai pe déunsa, îĭ dă tot ce are la sufletul lui, o munci şi el cât o mai pute tot pentru folosul lor, dér' sĕ-l comândeze şi pe dênsul, sĕ-i pórte prasnicele ca la un creştin ce este, sĕ nu-l lese cu ţĕrna în gură, când s'o îndura D-ḑeu sĕ-l iee de pe faţa pămêntului. Ḑicea Radu, că de mult şĭ-a pus el ochii pe Costache şi de s'ar puté, şĭ-ar da şi sufletul, ca sĕ se facă gospodăria asta.

Bun gând ai Radule şi l'am avut şi eu gândul aista, dér când am vrut sĕ i-l spuiŭ într'o séră lui Costache, l'am vĕḑut atâta de amărît şi l'am întrebat ce are. El a oftat şi mĭ-a rĕspuns:

— Dă tătucă, de ce nu ţĭ-aşĭ spune drept, că îmĭ pusesem ochii pe fata Radului, s'o socotim că a călca pe urmele mâni-s'a, dér ea s'a încurcat cu Iorgu lui Dimie din Orgoescĭ.

nia, Transilvania și Ungaria sub pretext, că string milă pentru bisericile sěrace. (Par'că noi n'am avé destule biserici sěrace!). Am spus tot-odată, cum un asemenea pretins călugăr a fost demascat mai anii trecuți într'o comună din Sělagiu, fiind surprins nóptea, închinându-se după ritul jidovesc, cu cornul în frunte. — Acuma cetim în diarele din România, că în Galați s'au descoperit de asemenea nisce pretinși călugări chaldeeni, cari aveau hârtii de recomandație de la legațiunea turcéscă și dela patriarchul chaldean din Constantinopol. După declarațiile venite de la legațiune și de la patriarchat se vede, că jupânii umblau cu documente false și că pe lângă cerșit se mai ocupau și cu furatul. Intrau busna prin casele ómenilor și décă se întêmpla sě nu fie nimeni în case, spărgeau saltarele și furau tot ce găsiau de valóre. S'au găsit la ei mai multe instrumente de spart, precum și sume însemnate de bani. Din Galați au fost transportați la Bucuresci, unde își vor lua pedépsa. Pe unul îl chiamă Al. Simon (!) ér pe celălalt Diaco Pavel.

O fabrică de brânză se va înființa în Sibiiu. Ea se va ocupa mai ales cu producerea și prelucrarea mai fină a brânzei de óie din Ardeal. Brânza asta va exporta-o în străinătate, precum a făcut și până acum, dér în měsură mai mică. Cu brânza așa numită de Făgăraș, se va începe deja în luna viitóre.

Emke. Comitetul societății culturale maghiare numită „Emke" și-a ținut în diua de 12 Februarie ședința lunară ordinară în *Clușiu* sub președința contelui *Béldi* Akos. S'a raportat despre înscrierea a 202 membrii noi, dintre cari 21 fundatori și 181 ordinari. Din raportul cassierului vedem, că revirimentul lunei trecute a fost 211.150 cor. 53 fileri. Incassare de bani gata 5237 c. 95 fil. Averea totală a kulturegyletului era la 31 Ianuarie de *2 850.152 cor. 56 fileri.*

Cassa de ajutorare pentru bolnavi. Ministrul de comerciu a aprobat prin ordinul seu nr. 82.056/VIII—1902 statutele casei de ajutorare din Brașov, modificate în ședința de la 27 Sept. 1902. Conform acestei modificări, contribuția de membru s'a urcat de la 2% la 3%. In urma hotărîrei magistratului comunal al orașului Brașov de sub nr. 1792, aceste taxe urcate sunt de a-se incassa începênd cu 1 Martie a. c. Direcția cassei a hotărît în ultima sa ședință, ca de-ocamdată sě se acorde îngrijire medicală gratuită și membrilor familiei celor asigurați, însě cheltuiala medicamentelor va fi dator a o suporta capul familiei din al sěu, până se va îndrepta spre mai bine starea cassei.

Un negutător de porci jefuit. Iosif Kratochwil, negutător de porci din Boemia a fost dilele trecute în Clușiu în afaceri negutătoresci și după ce și-a isprăvit daraverile a plecat la Steinbruch. Se aședà într'un compartiment de clasa a doua și se culcà sě dórmă. Când s'a trezit era dincolo de Oradea și cu grózá a observat, că n'are cisme în picióre și nici pălărie, surtucul îi era sfâșiat în partea dréptă ér de la vestă îi lipsea tótă aripa dréptă, împreună cu portofelu și cu banii Norocul lui, că în Clușiu pusese vre-o 10.000 cor. la poștă și nu avea în buzunar, decât 20 coróne. Tîlharul, pe semne care îl adormise pe Kratochwill, vědênd că n'are bani, de ciudă și-a bătut joc de el, desbrăcându-l. La gara cea mai apropiată s'a coborît din tren așa desculț și cu capul gol cum era și a denunțat lucrul șefului de gară.

Logodnic hoț. Rozsi Lajos era fiul unui notar pensionat și era vicenotar în Hodoș. In comuna Hodoș era și postă 'și poștăriță era d-șóra Egresi Gizella. Lajos se îndrăgosti de d șóră și se logodi cu ea. Din când în când îi și ajuta la cancelarie. De un timp încóce d-șóra observà că îi lipsia din saltar când un fiorin, când doi, când mai mulți, credea că o fură slujnica. Nici prin gând nu-i trecea sě bănuéscă pe logodnic, până ce mai alaltăeri d-șóra eșind pentru un moment din casă, tîněrul deschise saltarul cu o cheie streină. Tocmai atunci întră mama d-șórei în casă. Rozsi a vrut sě fugă, însě fù împiedecat și dat pe mâna gendarmeriei.

Striviți de un copaciu. Mihail Benciu din Oșand tăia lemne în pădure ér nevasta lui i-a dus de mâncare. Amêndoi se aședară sub un copac, care de jumětate era tăiet și trunchiul i-se ținea numai în cealaltă jumětate. De-odată s'a rěsturnat copacul și i-a strivit pe amêndoi.

Principesa rětăcită.

Ce s'a întîmplat cu principesa Luisa despre care se scie, că a fugit de la bărbat, părăsindu-l cu necredință, pe el și cei 5 copii, și s'a ingurluit cu un băețandru mai tiněr cu 10 ani decât dênsa?

La început spunea sus și tare, că ea nu vrea sě scie de nici o corónă, nici de nimica, ci vré sě trăéscă cum îi place și cu cine-i place și că de profesorul Giron nu se va lăsa până la mórte, de órece copilul al șéselea pe care îl pórtă acum în pântece, este de la dênsul.

Apoi mai spunea, că vrea sě tréçă de la religia catolică la cea protestantă, în care religie nădăjduia, că se va puté căsětori cu amantul sěu.

Vitejia femeii rětăcite însě n'a ținut mult. Curtea regală din Dresda a despoiat'o de tóte drepturile, ce le avea, ér tribunalul a hotărît sě o despartă de bărbat. Acum ar fi fost sě-și capete éră înapoi numele și rangul, ce l'a avut ca fată, și sě fie numită d'acum înainte Archiducesa Luisa. Dér Maiestatea Sa Francisc Iosif a lipsit'o de asemenea de tóte rangurile și a scos-o din céta Archiduceselor.

Intr'aceea i-s'a înbolnăvit și un băiat și audind de acésta a însărcinat pe un advocat sě telegrafeze la Dresda, rugându-se sě aibă milă de ea și sě o îngădue sě se întórcă măcar pentru câteva ciasuri la Dresda, ca sě stea la patul fiiului ei bolnav. Din Dresda i-a venit rěspuns, că în nici un chip nu i se îngâdue acésta.

Atunci mama desnădăjduită a telegrafiat la papa de la Roma și i-a dis așa: „Prea Sfinție părinte! Ai milă de fiica ta nenorocită, care se stinge de durere și de dor după copilul sěu bolnav, care de atunci póte a și murit. Ia-o sub aripele tale ocrotitóre și trimite-i mângăiere, mijlocind la curtea din Dresda, sě mě pot întórce spre a-mi vedea copilul."

Și se dice că papa i-ar fi rěspuns că o va ocroti, décă se va daspărți de Giron și va întra de ocamdată într'o casă de sănětate.

In adevěr principesa s'a despărțit de Giron și a întrat în casa de sănětate *„La Meterie"* nu departe de Geneva, unde va sta până după ce va nasce copilul.

Aici s'a dus advocatul ei, Lachenal și i-a adus la cunoscință hotărîrea tribunalului, prin care se desparte de bărbat. Principele îi va da o sumă órecare pe an, din care sě trăiéscă.

Unele diare spun, că principesa ar fi cam smintită și că casa aceea de sănětate, unde s'a adăpostit, ar fi o casă de nebuni.

Étă așa s'a sfîrșit drama familiară, care a adus atâta supărare în două familii domnitóre, în cea din Dresda și în cea din Viena, și care a dat o pildă atât de rea popórelor, cari ar aștepta ca cei sus puși sě stralucéscă prin virtuți și prin purtarea morală și bună-cuviință.

Serate de-ale meseriașilor români.

Sibiiu, 1 Febr. c.

Joia trecută (29 Ian. n. c.) s'a ținut prima ședință literară a Reuniunei sodalilor români din Sibiiu.

Cursul ședinței a fost următorul: Presidentul Reuniunei, d-l Victor *Tordășianu* bineventând numěrosul public declară I. ședință din anul acesta deschisă.

Ostenelele cârmacilor Reuniunei, din cursul timpului de la ultima nóstră ședință, s'au reoglindat din sumarele ședințelor administrative, cetite de d-l Ioan *Apolzan,* notarul Reuniunei, și urmărite de toți cu viuă atențiune.

D-șóra Maria *Iordan,* predă cu pricepere poesia „Băiata de Țigan", de Maria Ernest. Mititelul Ilarie *Boia* ne-a dat dovedi despre presența de spirit și despre progresul frumos ce îl face în arta declamatorică, prin predarea poesiei „Tata lui Neacș", de I. Nenițescu. Sodalul lăcătuș, d-l Pamfilie *Crișan,* ne-a redat destul de bine poesia „Trei de-odată", de Maria Cioban. Măiestrul compactor, de curênd stabilit în Sibiiu, d-l Petru *Ilieș,* ne-a ținut o frumósă disertație despre istoricul compactoriei și despre frumósele cunoscințe ce și le-a câștigat prin România și prin mai multe orașe din patria nóstră. Sodalul croitor, d-l Dem. *Jurca,* ne a predat cu mult simțěmênt poesia „Rugăciunea Românului", de G. Bucșa. D-șóra Paraschiva *Dumitru* și-a făcut intrarea în șirul debutanților noștri cu poesia „Un suspin", predată destul de bine. Indispensabilul Filimon *Delorean,* a produs mult haz cu predarea „Càntului al 3-lea", din isprăvile lui Păcală, de P. Dulf. D-l Nicolae *Bratu,* ne-a declamat cu pricepere pe „Rada" lui Coșbuc. D-l compactor P. *Ilieș,* mai urcând odată tribuna, ne cetesce cu frumos accent disertațiunea „Femeia și limba română", de Crist. Negoescu. Micuțul Ilarie *Boia,* cu cele „20 de gâște", de Speranță, ne-a umplut pe toți de veselie și de dorința de a-l asculta cât mai des. Două romanțe cântate de d-l Nicolae *Ișan,* maestru pilar și două composiții de ale nóstre, esecutate la pian, de prietenul clasei nóstre de mijloc, d-l Augstin *Bena,* cleric, au format punctele ultime ale programului seratei.

Presidentul nostru mulțumind atât debutanților, cât și numěroșilor óspeți, ne pune în vedere aranjarea în cursul carnevalului a unei producțiuni publice împreunate cu concert, teatru și joc și, declară la óra 10 și un pătrar ședința de închisă

„Dichiș".

— Or fi și minciuni dragul tatucăi, îi diseiŭ eu.

— Minciuni, minciuni or fi tătucă cele care le spun ómenii, dér cele care le věd eu nu mai sunt minciuni.

— Nu l'am mai întrebat nimic Radule, căci nu a-și vré sě-i leg eu pétra de gât.

Se depărtară bětrânii cu durerea în sufletele lor, că nu-și pot face bucuria bětrânețelor încuscrindu-se, ei cari trăiră mai mult de trei-deci de ani în bună prietinie.

* * *

Pe la începutul lui Brumariŭ (Octomvrie) într'o Sâmbătă d'amedi, Costache se dusese peste deal la Bogdănița sě-și cumpere vre-o două pacuri de tutun, și nu găsise.

Sě întórse de vreme acasă, luà cheia de unde scia numai el și tătucă-sěu sě o pună, deschise ușa, luà de pe draniță o bucățică de palancă, turnà într'un talger o lécă de lapte, mâncà, puse la locul lor tóte lucrurile și fiind-că badea Constantin nu venise, gândi Costache sě dea o fugă până la Orgoesci în sat, căci bănuia el că décă nu o fi tutun nici la cârciuma lui Nicoliță, apoi nu mai este pe nicăiri.

Pe la sfințitul sórelui întrà Costache în sat, se duse la Nicoliță, își luà cinci păcuri de tutun, și când vrù sě plătéscă după obiceiul lui cam fudulesc, se făcù că nu nimeresce paralele printre zimții de aur, din care tot-déuna purta măcar câte cinci, șése la dênsul, mai cerù și un mic de vin, mai stătù de vorbă cu Nicolița și cu patru flăcăi din Orgoesci, între care era și Iorgu lui Dimie, apoi flăcăii plecară și ca la vr'un ceas în urma lor plecà și Costache când rěsărise luna rotundă cât un cap de vlădică.

De abia trecuse Costache de pórta țarnei și simți că-i cald, își dădù căciula pe céfă, își rěsuci paltonul de-asupra umerilor cu pólele în sus, își împreunà mânile la spate strîngênd de-asupra lor pólele surtucului și mergea, privind drept dragul la lună, care lumina ca diua, nici încet nici repede către casă unde îl aștepta bietul tatu-sěu cu mămăliga pe foc dór o pica ba acu ba acu.

Așteptase cât așteptase bietul moșnég și vědênd că nu mai vine Costache, turnà mămăliga pe fund, rupse un picior din puiul cel fript, mâncà și se culcà oftând.

De-abia închisese ochii și un vis anapoda îl sculà din somn. I-se păruse lui, că la códa iazului Tufóei, Costache al lui cosea nisce rogoz și dintr'o salcie scorbósă eșise pe rênd patru bălauri, se încolăcise împrejurul lui Costache, îl luară și întrară cu el în scorboră. Când se desteptà speriat bietul badea Constantin, nisce picături mari de sudóre rece își șterse de pe frunte, îl apucà un cutremur ca de frigurí și de gróza visului nu mai putù adormì până la diuă.

A doua di era Duminecă, se duse la biserică sě se mai róge lui Dumnedeu, și pe drum când se întorcea, ii părea o poștă până sě ajungă acasă sě găséscă pe Costache și sě-i spuie și lui visul cel strașnic, care îl visase nóptea.

Acasă ușa încuiată, cheia de unde o pusese nu o mai mișcase nimenea, Costache nu se arătase de fel.

Cu multă grije de întêmplarea asta, badea Costantin luà câte-va îmbucături din puiul fript și măliguță rece ce le oprise de cu séră pentru Costache, și eși prin sat ca sě mai cerceteze de fiu-sěu și sě se mai întâlnéscă cu ómeni de séma și puterile lui, că dór nu de geaba a lăsat Dumnedeu și sěrbătorile.

De cum eșise din casă vědù pregătiri la casa Radului și aflà, că Frăsina se logodesce în séra aceea cu Iorgu lui Dimie din Orgoeștí. Logodna se făcea cam pe nesciute, căci chiar cu o di mai înainte nu era nimica hotărît și încă singur Iorgu spusese la unii, că nu are parale că ar logodi.

Ca o săgétă trecù prin inima lui badea Constantin vestea asta. Décă ar fi fost Frăsina cuminte, putea sě fie nora lui. Uitase par'că de-ocamdată, că de Costache nu scie nimic de o di. Intrebà el pe nisce ómeni dela Bogdănița și îi spusese, că l'au vědut la crâșma Juverdianului, alții spuneau că l'au vědut ridicând dealul către pădurea Jorii, unii că l'au vědut trecênd pe din sus de sat către Orgoesci, ba chiar Nicolița crâșmarul spunea, că a fost Sâmbătă pe la el și a plecat după-ce rěsărise luna cu cinci pacuri de tutun către Limbăesci.

Așteptase o di, așteptase două badea Constantin și fecioru-sěu nu se mai arătase.

Se svonise prin prejur, că de la logodna fetei Radului, Costache al croitorului s'a dus în lume.

Una câte una dilele treceau și cu fie-

Adunarea generală a corului din Cuvescĭ.

Corul vocal rom. gr. or. din Cuvescĭ-Kövesd (ppb. Lipovei) conform §. 16 din statute ș'a ținut adunarea sa generală ordinară Duminecă la 26 Ianuarie a. c., precum urméză:

Părintele capelan Ioan *Suciu* din încredințarea veteranului paroch Iosif Iorgoviciu, după-ce constată presența maiorității membrilor, declară adunarea deschisă. După cetirea raportului despre activitatea corului în anul espirat, adunarea apróbă următórele propunerĭ ale comitetului:

Se voteză mulțămită protocolară și publică 1) On. administrațiunĭ a fóiei „Gaz. Trans.“ din Brașov pentru trimiterea gratuită a fóiei la adresa Corului. 2) St. D-n forestier Iuliu Cseres pentru dăruirea unor bradĭ și arborĭ, carĭ s'au plantat în ocolul casei corului. 3) Corului vocal din Iezvin pentru ofertul de 3 coróne; D-lui preot Filip Vuia din Aga pentru ofertul de 2 coróne. 4) D-lui Teodor Suciu diriginte de cor în Semlac pentru dăruirea mai multor cântece, poesiĭ și piese teatrale, alegêndu-l adunarea și ca membru onorar. 5) Se esprimă condolența pentru trecere din viéță a unui membru onorar în persóna decedatului Vichentie Tomi, fiu al comunei nóstre și fost notar în Duplay-Temes-Vàralya (cerc. Bis. albă).

Se stabilesce lista membrilor cu 30 membriĭ activĭ (coriștĭ), 18 membriĭ fundatorĭ, 8 ajutătorĭ, 6 binefăcĕtorĭ și 5 onorarĭ, de tot 67 de membriĭ.

Se apróbă inventarul corului cu o avere de 1111 cor. 37 banĭ.

În fine venind la ordinea ḑilei, se face alegerea oficialilor; se aleg: președinte On. D-n Iosif *Iorgoviciŭ* preot; vice-președinte, diriginte și bibliotecar Georgiu *Tomi* învĕțător; cassar al fondului societățiĭ Zaharie *Jichiciŭ* cassar com.; cassar al membrilor activĭ Moise *Jichiciŭ* econom corist; notar Georgiu *Peia* econom-corist. Purtător al stégului corului Tanasie *Popoviciŭ* econom-corist; tutor al corului Vichente *Miat* econom-corist.

Cu acésta finindu-se punctele din program, adunarea se închide, ér cu autenticarea protocolului se împuternicesc membriĭ Vasile Iorgoviciŭ pădurar regesc și Vichente Momir, jude.

Cuvescĭ, la 27 Ian. 1903.

Georgiu Tomi.

Convocare.

„Reuniunea sodalilor românĭ din Clușiŭ îșĭ va ține adunarea generală Dumineca în 15 Febr. st. n. a. c. la órele 5 p. m. în sala cea mare a „Economului“ din strada „Weselényi“ la care sunt invitațĭ pe lângă membrii din loc și din provincie, toțĭ aceia cărora le zace la inimă prosperarea și înflorirea clasei mijlocie române.

Programa: 1) Deschiderea adunărei prin president. 2) Raportul comitetului prin secretar. 3) Esmiterea unei comisiunĭ pentru inscrierea membrilor. 4) Scrutarea bilanțului venitelor și erogatelor fondului sodalilor și al elevilor. 5) Statorirea preliminarului anului 1903. 6) Alte moțiunĭ. 7) Alegerea noului comitet. 8) Esmiterea unei comisiunĭ verificătóre. 9) Cuvênt de închidere.

Din ședința comitetuluĭ, ținută în *Clușiŭ*, în 8 Febr. n. 1903.

Basiliu Podóbă, preș. *Iacob Mureșan*, secretarul reun.

Intimpinare.

D-l Ioan *Bucur*, preot în Sângeorgiul-de-Câmpie, ne trimite o întimpinare mai lungă la scirea „lucrurĭ slabe“ publicată în numĕrul trecut de Dumineca (nr. 4) al fóiei nóstre. Étă, în meritul lucrului, ce spune d-l Bucur:

....În 14 Ianuarie 1903 curatoratul bisericesc-școlastic decide arêndarea realităților parochiale prin licitațiune publică; tot atuncĭ stabilesce și condițiunile de licitare, pe carĭ și domniĭ din tufe le subscriu. Decisul acesta a fost publicat în modul îndatinat în comună. Cine s'a interesat de causă, a putut sĕ se informeze despre aceste condițiunĭ în cancelaria oficiului parochial. Între aceștia a fost și arêndatorul marei proprietățĭ a lui Simon Albert, jidanul Lőb, căruia i-am declarat, că pe basa caracterului „public“ al licitațiunei, *nu-i pot denega dreptul la licitare (?!)*, altcum competința lui va forma obiect de pertractare în plenul adunărei. Denegându-i-se însĕ competința, arêndatorul a fost dat afară. Prin acest rĕspuns, nu am voit sĕ documentez sentimente filo-semitice față de acest judeu, ci în calitate de președinte al comitetului parochial, am vrut numai sĕ observ și respectez condițiunile de licitare, lăsând cestia spre resolvire definitivă adunărei generale.

Comitetul bisericesc a admis, ér adunarea generală a aprobat licitarea publică, pentru-că avea în vedere resolvirea multor cestiunĭ bisericescĭ și școlare, carĭ cereau banĭ. Intre acestea cea dintâiŭ era susținerea caracterului confesional al școlei din propriele sale puterĭ și fără de a recurge la ajutor strein.

Afară de aceea, trista esperință din trecut ne-a cumințit. Arendarea realităților bisericescĭ-școlastice, din lipsa de licitanțĭ, încă de mult era așa ḑicênd monopolisată aprópe numai pentru familia Șimon — escepționându-se familia regretatului Ludovic Șimon, care nicĭ când n'a ținut locurile parochiale. — Poporul nu prea cuteza a se dimite în licitație cu membrii acestei familiĭ, și astfel locurile bisericescĭ-școlastice nu se puteau valora. De aici provine, că locurile carĭ aḑĭ proventeză 540 cor., prin deceniile trecute abia aduceau 60—130 fl. Ba tabla școlei de 26 jug. era arêndată cu 30—70 fl., astăḑi însĕ valórea 'i s'a ridicat la 315 cor. Ér când póte vre-odată și poporul îșĭ permitea luxul de a licita, atuncĭ „vitejiĭ din tufă“ 'i sciau pune astfel de condițiunĭ, încât pentru ei era imposibilă licitarea. Trebile acestea întru adevĕr slabe au dăinuit până când subscrisul am ocupat parochia acésta la 1895. Pe acel timp locurile parochiale, ca de regulă, erau în mâna familiei Șimon cu prețul de 233 fl.; deja la prima licitație, dând și poporului posibilitate de a pute licita, aceleașĭ locurĭ s'au urcat la 420 fl., ér aḑĭ aduc 960 cor. Acum judece On. public cum am condus afacerile financiare ale parochiei mele!

Acestea sunt țipetile de durere, acestea sunt ieremiadele d-lor „ascunșĭ sub vĕlul întunecimei“, ér nu pretinsele mele sentimente filo-semitice, cu atât mai puțin durerea lor față de biserică și școlă....

Ce privesce bârfelele tendențióse adresate persónei mele, pe acele le declar de tot atâtea scorniturĭ calumniatóre, vrednice de caracterul celui ce le-a scris. Ér' față cu vătĕmarea reputațiunei mele crescinescĭ și naționale, cuprinsă în proposiția „ofertul era compus de mâna On. d-n Bucur“ declar, că ofertul presentat de arêndatorul Lőb la licitațiunea realităților bisericescĭ și școlastice din Sângeorgiul-de-Câmpie, ținută la 2 Februarie 1903, nu a fost nicĭ compus, nicĭ scris de mine în vre-o limbă óre care. Ér la cas când cineva în mod legal — nu prin poveștĭ, nicĭ prin scornitúrĭ — ar fi în stare sĕ documenteze contrarul celor declarate de mine, atuncĭ mĕ oblig a plătì din al meu restul datoriei de 296 coróne, ce biserica nóstră mai are la „Albina“....

Sângeorgiul-de-Câmpie, la 10 Februarie 1903.

Ioan Bucur, paroch gr. cat.

Dărĭ de sémă și mulțumite publice.

Cu ocasiunea producțiunei dată de „Societatea de lectură română din Rêșnov“, Joi în 26 Decemvrie v. 1902 (a 2-a ḑi de Crăciun) au întrat, în favorul societățeĭ, de la următorii domnĭ:

Ioan Teculescu, protopresb. în Alba-Iulia 2 cor., G. Proca înv. pens. în loc 2 cor. Contribuirĭ peste taxă, de la domnii urmatorĭ:

Ioan Hamsea, paroch în loc, cor. 1 60 banĭ. Dr. G. Proca, secretar consist. în Sibiiu 1 cor. 60 banĭ. Const. Proca, par. 80 banĭ. Iulius Vasilica 80 banĭ. Iosef Speidel, negustor 40 banĭ Georg Schiel, respicient, 40 banĭ. N. Patron, birtaș, 40 banĭ, toțĭ din Rêșnov. Vart. Bude, înv. Zĕrnescĭ 40 banĭ, Bratu Tipei, înv. în loc 40 banĭ, Aron Mețianu, înv. Zĕrnescĭ 20 banĭ, G. Popovicĭ, econom, Stupinĭ 20 banĭ. I. Ilie 20 banĭ, Tr. Mețianu, inginer, 20 banĭ.

Venitul a fost de 212 cor. 46 banĭ. Substragênd spesele de 127 cor. 80 banĭ, rĕmâne un profit curat de 84 cor. 66 banĭ, care sumă s'a adaus la fondul societățiĭ.

Priméscă marinimoșii domnĭ, prin acésta căldurósa nóstră mulțumită publică.

Rêșnov, 10 Ianuar 1901.

Pentru societate:

Romul Cristolovean, președinte. *George Ilie*, cassar.

Virgil Bude, notar.

Cu ocasiunea producțiunei musicale-teatrele împreunată cu dans, arangiată de corpul învĕțătoresc din Codlea, Joi în 26 Dec. v. 1902 (8 Ian. n. 1903, a doua ḑi de Crăciun) s'a incassat cu totul suma de 200 cor.

Subtragêndu-se de aicĭ suma speselor de 159 cor., a rĕmas un venit curat de 41 coróne, care sumă se va întrebuința pentru procurarea de cărțĭ pentru biblioteca școlară.

Cu acésta ocasiune au întrat următórele contribuirĭ peste taxă: 1) I. Sporea înv. Feldióra 80 banĭ. 2) G. Tăban, învĕț. Feldióra 1 cor. 3) V. Creangă 80 banĭ. 4) G. Todorache, învĕț. Hĕlchiu, 80 banĭ. 5) I. Vlădărean, Feldióra 60 banĭ. 6) Ilie Oana, notar, Țințarĭ 60 banĭ. 7) Leonte Taus, înv. Țințarĭ 60 banĭ. 8) B. Bergel, propr. Codlea, 80 banĭ.

Priméscă marinimoșii domnĭ prin acésta căldurósa nóstră mulțumită.

Codlea, în 10 Ian. 1903.

Corpul învĕțătoresc.

Literatura.

A apărut:

Constituțiunea patriei, séu drepturile și datorințele cetățenescĭ pentru scólele civile institutele pedagogice, pentru învĕțătorĭ și privațĭ, de *Ioan F. Negruțiu*, Blașiŭ 1903. Tipografia Seminarului archidiecesan. *Prețul: 50 filerĭ.*

—„***Balade poporale***“ de Avram *Corcea.* O broșură elegant tipărită de 137 paginĭ, conține o mulțime de poesii poporale, carĭ caracteriseză fantasia poetică a poporului nostru Aceste poesii s'au cules de autor de la un lăutar din Bănat cu numele „Vincenție Micu“. Prețul broșurei e 1 cor. 60 banĭ plus 20 banĭ porto. Se póte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

— A apărut tomul I. din „***Novele***“ de Vasilie Ranta *Buticescu.* Broșura are 286 paginĭ și conține istoriόre frumóse scrise într'un limbagiu plăcut. Prețul ei e 1 cor 60 banĭ plus 20 banĭ porto. Se póte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 13 Februarie. „Magyarorszag“ afirmă, că nu numai ofițerii din reservă ai corpului de armată din Budapesta, ci și ofițerii corpurilor de la granița balcanică au primit ordin confidențial, sĕ fie gata, ca în timp de 24 óre sĕ pótă merge la regimentele lor.

Viena, 13 Februarie. O scire oficiósă din Constantinopol anunță ordinul Sultanului pentru o nouă mobilisare a 15,000 nizamĭ pe frontiera Rumeliei orientale.

Berlin, 13 Februarie. „Berliner Tgbll.“ pretinde a sci, că România a adresat puterilor un memoriu, în care face responsabile pe Turcia și Bulgaria de turburările macedonene.

---

care ḑi se scurta viéța sĕrmanului badea Constantin cu câte un an. La început credea că e șagă, ba o sĕ vină mâne, ba o sĕ vină poimâne, ba s'o fi dus la têrgul Bêrladului după marfă, ba la Vaslui, ba la Docolina, dér tóte prepusurile acestea nu putură ținea decât o sĕptĕmână și vĕḑênd că nu se mai întórce, badea Constantin îșĭ luà feciorii cei mai marĭ, pe Gheorghe și pe Ioniță, sĕ-l caute pe Costache.

Tóte fântânile părăsite până la têrgul Bêrladului și până la Vaslui le cercetase nu cumva Costache sĕ fie dat în vre-una de niscai-va tâlharĭ. Cel puțin décă l'ar fi găsit măcar mort, tot ar fi fost calea-valea, dér fără sĕ-l scie unde-i, era mai grozav pentru dênșii.

Trecuse patru sĕptĕmânĭ încheiate de când nu se sciea nimica de Costache. Frăsina se cununase de douĕ sĕptĕmânĭ cu Iorgu lui Dimie și el se mutase cu socru-sĕu în casă. Inima lui Radu pare că-i spunea, că nenorocirea i-a întrat în casă de-odată cu ginerile.

Fel de fel de vorbe erau printre ómenĭ despre Costache al croitorului, déră mai cu temeiŭ și mai de credut era aceea, că lui Costache îi fusese dragă tare Frăsina Radului și că décă a aflat de logodna ei, s'a dus în lume sĕ nu i-se mai afle de scire. Badea Constantin mai ar fi credut și el vorba asta când a audit'o, dér de-odată îșĭ aduse aminte de visul lui din nóptea când plecase Costache și se înfiorà din tălpĭ până în creștet. Dinăuntru îi spunea par'că nu sciu cine, că Costache nu l'ar fi lăsat pe dênsul singur și sĕ se ducă în lume.

Desnădăjduit se duse pe la salcea cea scorburósă, căutà în scorbura ei și cu vre-o trei bucățĭ de putregaiŭ scóse o margine de pălărie veche și cu ele și încredințarea că Costache nu era acolo.

Dintre toțĭ numai cocóna Marióra, care rĕmăsese vĕduvă, căcĭ pe la sfântul Ilie murise cuconul Petrache, bănuia că Costache a vrut sĕ-i mănânce banii, de aceea s'a prefecut că e dus în lume; déră când vĕdù în ḑiua de sfântul Dumitru des de diminéță pe badea Constantin pe pórtă și când ajunse la scară îșĭ scóse căciula, ḑise un sărut mâna, deschise punga lui cu băierĭ legate de gât, scóse din ea o petecuță, o deslegà și numĕrà din ea opt zimțișorĭ de aur în palma coconei Mariórei, îi porni șiróie de lacrimĭ din ochĭ și ḑise:

— Cum a vrut Dumneḑeu sĕ nu mai fie nicĭ cel care a dat nicĭ cel care a luat paralele.

— Matale cucónă Mărióră, te mângăi că măcar veḑĭ unde e îngropat cuconul Petrache, dér eu nicĭ atâta mângăiere nu am pentru Costache al meu.

Cinstea moșneagului schimbà tóte gândurile cucónei Mărióreі, cu ochii pliuĭ de lacrimĭ întrà și ea în casă, aduse înscrisul, îl dădù moșnégului și povestia la mulțĭ cu mirare despre așa ómenĭ cinstițĭ.

O singură nădejde mai era în inima lui Constantin Croitorului, aceea că póte Costache s'o fi dus în Bacău la meșteru de la care învĕțase el ciobotăria.

Era cale de cincĭ poște de la Limbăescĭ la Bacău și opt délurĭ de tăiat de-a curmeḑișul, și cei șépte-decĭ de anĭ trecuțĭ ai lui badea Constantin erau greu de purtat în vreme de iérnă atâta cale, dér ce nu face dorul de părinte pentru fecior? De aceea aștepta sĕ trécă numai Sfinții Voivoḑĭ ca sĕ plece la Bacău, căcĭ dór' era hramul bisericei satului și apucase ei la ḑiua aceea sĕ fie toțĭ pe acasă, sĕ se adune la biserică și sĕ ducă fie-care ce póte și ce-l lasă inima.

Spre sfinții Voivodĭ badea Constantin bătuse o sută de mătănii, rugându-i sĕ-l lumineze, dór' șĭ-o pute găsi feciorul.

Era plină ograda bisericei de lume din satele Vlădescĭ și Limbăescĭ. Un frumos sóre de tómnă începuse a topi bruma de douĕ degete ce căḑuse din belșug în acea nópte. Se întinsese mesele, vre-o câte-va polobóce cu cepurile la ele slujau sĕ se împartă vinul din ele de sufletul rĕposaților și de ḑiua sfinților Archanghelĭ.

Pe drumul de dincolo de pĕrău treceau opt carĕ de ale Căpușnenilor cu despicăturĭ de fag la têrgul Bârladului, și în dreptul bisericei se opriră.

— Mĕi ómenĭ, striga un glas puternic, ce sĕmĕna sĕ fi fost al lui Năgâț pădurarul, spunețĭ lui badea Constantin Croitorul sĕ se ducă acasă, că i-am adus pe Costache. Ca un flăcău de douĕ-ḑecĭ de anĭ plecà moșneagul, și după dênsul feciorii și nurorile lui și o pusderie de nepoțĭ, cu pașii spornicĭ o tăiară către Limbăescĭ.

Galben, cu ochii dușĭ în fundul capului, slab, scofâlcit, cu fălcile încleștate, îm-

Slăbirea credinței.*)

(Fine).

Dér nu numai partea rea s'o căutăm, ci sĕ scótem la ivélă și partea cea bună, și sĕ încercăm a arăta câte-va din mijlócele prin carĭ se póte consolida în popor tăria credinței în legea și tradițiunile lui strămoșescĭ.

Sunt preoțĭ și învĕțătorĭ bunĭ, vrednicĭ într'adevĕr de numele ce-l pórtă și conscii de chemarea lor. Acestia sunt adevĕrații păstorĭ și luminătorĭ ai poporului. Prin cuvênt și faptă, prin esemple și purtare, ei sciu și pot întări poporul în credința strămoșéscă sunt în stare sĕ-l alipéscă strîns de biserică și de așeḑĕmintele ei, pot face lucrurĭ marĭ cu el. Ei lumineză turma lor, ca și lumînarea întunericul.

Amvonul e locul de unde preoții noștri sĕ împartă poporului sfaturĭ folositóre, sĕ i pună la inimă binele obștesc, sĕ-i înalțe evlavia și sĕ-l consolideze în iubirea către tot ce constitue binele și fericirea lui.

Dér preotul și învĕțătorul care e pĕtruns de adevĕrata lui chemare, nu numai de pe amvon și de pe catedră, ci și afară de biserică și școlă trebue sĕ fie părintele lui adevĕrat.

Orĭ unde cere necesitatea și momentul, el va sci sĕ sară în ajutorul poporenilor sĕi, icĭ mângăindu-i în nĕcasurĭ și în luptele vieții, colo ajutându-i cu un sfat bun, cu abaterea lor de la căile greșite, cu păzirea lor de cursele primejdióse ce adese i-se pun de rĕu voitorĭ.

In opera acésta sublimă nu e de ajuns însĕ ca numai preoții și învĕțătorii se-șĭ facă pe deplin datoria. Trebue ca și ómenii cu carte din mijlocul poporului sĕ fie pĕtrunșĭ de adevĕratele principii creștinescĭ, se propovĕduéscă tot ce póte fi în interesul înaintării morale și materiale a țĕrănimei nóstre. Numai atuncĭ se va puté, ca lumina ce o împrăscie școla și biserica, sĕ créscă și se aducă róde binecuvêntate. Sĕ se feréscă ómenii noștri cu carte din mijlocul poporului a urma esemplul acelora, carĭ uitându-șĭ de ei și de binele obștesc, ḑic: „bețĭ și mâncațĭ frațil r, căcĭ raiul nu e în ceriŭ, ci pe pământ.“ Astfel de ómenĭ fac gură mare și ispravă puțină, sunt lipsițĭ de orĭ-ce ideal și nu vênează decât după deșertăciunĭ vremelnice. Sĕ vĕ ferițĭ de astfel de ómenĭ, carĭ nu vĕ sunt nicĭ binevoitorĭ nicĭ nu se însuflețesc de nimic sfânt, ci 'șĭ trăesc viéța fără nicĭ o țintă și fără a fi pĕtrunșĭ de simțĕmêntul datoriei către causa cea mare a culturii și progresului poporului.

O mare și grea rĕspundere au preoții și mirenii luminațĭ, carĭ trăesc în mijlocul poporului, față de crescerea tinerimei nóstre. Tinerimea de aḑĭ fiind bărbații de mâne, ea trebue crescută mai 'nainte de tóte în spiritul frumóselor învĕțăturĭ ale bisericei și a tradițiunilor naționale. Direcțiunea ce i-se dă aḑĭ acestei tinerimĭ, va forma drumul ei în viéță. Bun va fi drumul, decă bună este direcțiunea, și scopul la care țintim va fi atins îndoit mai curênd atuncĭ, când tinerimea nóstră, formată după modelul virtuților creștinescĭ și naționale, nu va devia din calea ce i-au arătat'o părinții și binevoitorii ei.

Multe s'ar mai puté ḑice la acest obiect, precum multe s'au și ḑis, eu însĕ mĕ mărginesc la atâta, dorind din inimă celor chemațĭ a conduce și sfătui nemijlocit poporul, ca sĕ aibă mângăierea a se bucura odată vĕḑêndu-șĭ întrupate ideile bune ce le-au propagat și le propagă în mijlocul poporului. In starea politică asuprită în care se găsesce astăḑĭ națiunea și biserica nóstră, arma cea mai puternică de apĕrare în contra ispitelor și neajunsurilor de carĭ mereu suntem încercațĭ, nu este și nu póte fi alta, decât cultivarea și consolidarea credinței în isbânda causei sale drepte și strînsa alipire către așeḑĕmintele ce le-a moștenit de la părinții noștri, iubirea de limbă și de lege și însuflețirea pentru tot ce ne póte garanta un viitor mai bun.

C.

*) A se vedé nr. 3 de Duminecă al „Gaz. Trans.“ din 1903.

Cum s'a serbat în Iașĭ Bobotéza

în timpul lui Vasile Lupu Vodă.

— 1647. —

În anul 1647, după vechiul obiceiu toțĭ episcopii Moldovei în frunte cu Metropolitul țĕrii, se adunară la scaunul metropolitan din Iașĭ, unde cu tămâie, aghiasmă, cu sărutatul crucii și cu alte asemenea ceremonii, aduseră urărĭ lui Vodă, poftindu-i anĭ mulțĭ și fericițĭ.

Ceea-ce este mai însemnat și mai interesant pentru noi, este faptul, că în acel an, nu numai clerul țĕrii, ci și preoții de la biserica catolică din Iașĭ au serbat Iordanul séu Bobotéza, împreună cu clerul nostru, urând lui Vodă anĭ mulțĭ cu fericire.

Étă cum povestesce episcopul catolic Bandinus cele ce s'au petrecut atuncĭ:

„De la biserica parochială catolică a plecat o procesiune. In fruntea procesiunii mergea 12 copii îmbrăcațĭ ca îngerii. In urmă apoi venia corul preoților. După dênșii cei trei crai încoronațĭ, representând misterul festivității. Doi copii purtau sórele și luna, tăiate din lemn. Sórele aurit, rĕspândea raze strălucitóre, tot asemenea fața plină a lunei argintie, împodobită de neteḑĭ nourașĭ, strălucea ca o corónă; doi copii țineau scuturĭ cu însemnele domnitorului și ale țĕrii, așeḑațĭ înaintea tronului domnitorului în fața boierilor. Sórele și luna, servitóre a prea fericitei feciόre, țineau icóna ei, sórele spre rĕsărit, luna spre apus se mișcă. Feciόra Născĕtóre de Dumneḑeu arată pe copilul Isus la magĭ, spre a-l adora. De-asupra icónei lui, strălucea o stea, care se întorcea cu o mișcare circulară.

Intre acésta, noi apropiindu-ne, domnitorul s'a ridicat de pe tron și cu capul descoperit, stând în piciόre, a primit binecuvêntarea nóstră, orațiunea și stropirea cu aghiasmă, și a sărutat crucea. Acestea terminate se începu parada astfel. Un copil de 7 anĭ, îmbrăcat ca înger și ținênd pe umĕr icóna Născĕtórei de Dumnedeu purtând o corónă pe cap, cânta românesce: mărire întru cei de sus lui Dumneḑeu. Un parinte jesuit făcu o cuvêntare în latinesce, cu urărĭ pentru Domnitor.

Un copil de 8 anĭ, eșind în fața lui Vodă și a boerilor, spre minunea tuturor, continuă salutarea părintelui Apoi înaintă un copil de 12 anĭ, carele perorà în românesce. Vodă rîdea cu voie bună, ér Metropolitul cu Vlădicii, fórte ades ḑiceau amin, amin! Alțĭ copii urmară și rostiră în latinesce și românesce, poftind lui Vodă auspicii voióse.

Acéstă urare plăcù întregii nobilimĭ curtene, dér mai ales lui Vodă, care nu întorcea ochii de la copiiĭ, carĭ recitau, și privi până la sfêrsit tot, acum zîmbind, acum aprobând din cap. Apoi ordonă slușbașilor sĕi boerĭ, sĕ se dea la toțĭ vin, în cupe de aur, și sĕ se împărțéscă și banĭ. Acéstă solemnitate a impresionat mult pe popor, care a urmărit procesiunea până la biserică.“

Apoi tot Bandinus ne spune cum s'a petrecut și serbarea ortodoxă a Bobotezei, care a avut loc a doua ḑi în chipul următor:

„A doua ḑi de Bobotéză asistă însușĭ Domnitorul cu soția, fiiĭ și tótă curtea sa. Domnitorul ședea într'un tron întors cu fața spre rĕsărit. Ceremonia se petrecea într'o curte largă și deschisă, pregătită anume, și aflătóre afară de porțile scaunului metropolitan. Spre nord și rĕsărit, de la locul lui Vodă, era céta preoților, călugărilor și cântăreților. La drépta lui Vodă spre miaḑă-di, mai aprópe de curte, stătea prefectul cu cei doi soțĭ de ai lui, al doilea și al treilea; lângă tron înderĕpt, trei purtătorĭ de arme, ținênd unul sceptrul strălucind de pietrii scumpe, altul spada, al treilea gladiul cu două tăișurĭ. După acestea veneau 10 arcașĭ, în urma acestora 100 de pușcașĭ pedestri. La 5 pașĭ de la tron, spre drépta, stătea logofĕtul séu marele cancelar, hatmanul, judecătorul domniei, și alțĭ fruntașĭ stăteau în ordine după vrednicia lor, cu capul gol. Pe toțĭ aceștia îĭ încunjurau 40 de arcașĭ și 200 puscașĭ pedeștri; spre apus, între tronul lui Vodă și al dómnei, stăteau 100 de ienicerĭ.

Lângă Dómna, soțiile boerilor marĭ, îmbrăcate în matase, strălucind de brățărĭ și sălbĭ. După acestea, în rênduială, spre nord, 30 de arcașĭ, împrejurațĭ de 200 flintașĭ pedeștri. Indĕrĕtul tuturor acestora era armata, 10.000 de călărĭ, dér atuncĭ pedestri. Călărĭ nu stăteau decât 150 de dragonĭ îndĕrĕtul boerimei. Pe laturile rĕsăritene și meridionale, erau înșirate deosebite icóne și sfințĭ, printre carĭ ca printre nisce cortine se vedeau trimbițașii, timpaniștii, diverșĭ fluierașĭ, cântărețĭ de lire și alțĭ cântărețĭ de alte instrumente. Pe toțĭ aceștia îi încingeau 1000 de pedestrașĭ cu puscĭ. Cealaltă mulțime de ómenĭ trecea peste 20.000.

Pe locul ceremoniei era o masă cu un vas de argint aurit și 6 candelabre tot de argint. Al șéptelea îl ținea un băețan al lui Vodă lângă masă. Mai erau două cădĭ pline cu apă pentru aghiasmă, cu câte 15 candelabre de lemn în jur, pe piciόre înalte așeḑate. Metropolitul purta pe cap o corónă ducală lucrată artistic, întrégă de aur. O cruce mare de o palmă și ceva, lucrată cu minunată artă din verde safir, strălucind de aurul care îi încadra marginea, strălucea în mâna metropolitului. De la locul lui Vodă, primul loc îl ocupà metropolitul, apoi veneau episcopii de Roman, de Rădăuțĭ și de Hușĭ, și după aceștia episcopul Bandinus, care ne povestesce acésta. Mai erau și alțĭ episcopĭ streinĭ, carĭ fiind isgoniți de Turcĭ, se refugiară în Moldova.

La locul unde se făcea parada, Metropolitul tămâià pe Vodă, pe fiiĭ lui și pe soția lui, după aceea se ceti evangelia și se binecuvêntà apa, când atuncĭ se slobodiră tunurile. Indată apoi metropolitul stropi cu aghiasmă pe Vodă, pe fiiĭ și pe soția lui, precum și pe boerii țĕrii.

După aceea se aduseră 24 de cai de rasă, din grajdurile curții, în sunetul trâmbiței și al timpanelor, pe carĭ metropolitul îi stropi de asemenea cu aghiasmă.

Terminându-se acéstă ceremonie, metropolitul împreună cu vlădicii se duseră la palat, unde au fost primițĭ și ospĕtațĭ din belșug, ér episcopul Bandinus cu cei 12 copii, cu cei trei crai și cu icóna Născĕtórei de Dumndeu, se întórse la parochie, cântând pe românesce și latinesce, fiind urmațĭ de o mare mulțime de ómenĭ.

Scris'am acestea, ca sĕ se vadă obiceiurile ce erau mai de mult în țéra nóstră: Cum cu timpul tóte s'au schimbat!

Teodor T. Burada.

Ósele în agricultură.

In cele mai multe case nu se dă nicĭ o atențiune óselor ce rĕmân de la bucătărie, deși ele anume preparate, ne dau un îngrășământ (gunoiu) escelent pentru tóte plantele nóstre cultivate. Cu deosebire le vom folosi în grădinĭ la legume și la pomĭ tinerĭ, carĭ ne vor pune în uimire prin desvoltarea lor repede, în urma îngrășării pământului cu ele. Intregĭ séu chiar sfărîmate, se descompun fórte încet în pământ,

---

brăcat cu tóte straiele cu care plecase, dór' că iu a n'o avea pe cap și botinele în piciόre, Costache sta întins pe pat cu capul spre pärete. Pieptul dór' că se ridica și se scobora, mai putea dovedi, că Costache mai are într'ênsul un dram de viéță. O tusă désă cu o flegmă amestecată cu plevă și după dênsa un horcăit ca de cea de pe urmă resuflare se repeta aprópe din minut în minut. Din când în când închiderea ochilor lui Costache și fixarea lor pe cei cel încunjura, lăsa a se ghîci că recunósce că este între ai sĕi.

Spunea Gheorghe Gâță că i-au povestit Căpușnenii cum l'au găsit în aria lui Chiricu lângă șura cu paie, că îl lătra un câne al lor, și că-i erau degetele de la piciόre degerate.

După îndemnul unora se hotărîră sĕ-l scalde. Il desbrăcară ca pe un cadavru. Pe amêndouĕ spetele cămașa putredită rĕmăsese lipită. O îngălbenélă pronunciată pe pânza de fuior a cămeșei, făcea a se bănui că urme de loviturĭ puternice ce au scos chiar sânge, făcură ca cămașa asudată sĕ se lipéscă și sĕ putredéscă pe piele. In pĕrul lui către céfă găsiră sânge închegat și înegrit. Nu mai rĕmânea îndoială, că o încercare de omor se făptuise asupra lui Costache, dér el nu mai putea vorbi acum, el numai putea spune pe ucigașii lui, chiar de i-ar fi cunoscut.

Invĕțătorul satului îi sfătuiră sĕ gătéscă o ciorbă de găină și sĕ-i dea câte puțin, întâiŭ ca o lingură de masă, cu lingurița de dulcețĭ; peste un ceas ca două lingurĭ, peste două césurĭ patru lingurĭ și tocmai a doua ḑi sĕ i dea cât o putea mânca; că de i-or da mult de-odată, îl omóră.

Nicĭ-odată în viéța lui nu ar fi ascultat nicĭ pe protopop badea Constantin cu atâta evlavie ca cum a ascultat pe învĕțător atuncĭ și i-a urmat sfaturile întocmai.

A doua ḑi Costache vorbi puțin, sărutà mâna lui tată-sĕu și pe frații lui și adormi spre a se scula tocmai a treia ḑi diminéța.

Degetele de la piciόre erau o rană, degerase de bruma de la 7 spre 8 Noemvrie, căcĭ erau góle și nu le putuse învĕli.

Costache putea acum sĕ vorbéscă, le spuse cum în dreptul ariei lui Chircu eșise înaintea lui patru flăcăi cu țigările aprinse și că îndată ce a trecut de dênșii, unul i-a pus paltonul pe cap și ceilalțĭ au început al croi cu parii. Scie că l'a lovit unul la cap și de atuncĭ numai scie ce s'a mai întêmplat cu dênsul. S'a treḑit nu scie cât de târḑiu după asta îngropat în paie și cercă sĕ iésă, dér nu mai avea putere. La unii ómenĭ pe carĭ îi cunoscuse după voce le spunea ce au vorbit și cu cine erau când trecuseră pe la aria lui Chircu, căcĭ era chiar lângă drum și că el strigase dinlăuntru, dér nu l'a auḑit nimenĭ. Mai spunea, că scie când Chircu a adus în două ḑile de arêndul și-a clădit un stog cu ciocanĭ de păpușoiŭ.

Rêndurĭ, rêndurĭ ómenii din sat și de prin prejur venise sĕ vadă pe Costache și auḑindu-se, că a înviat și că vorbesce, intrau și eșiau ca la comedie din casa Croitorului.

Bărbații ḑiceau, că numai sfinții Voevoḑĭ au făcut minune cu Costache de l'au înviat din morțĭ, că mort fusese după cum spunea el, ér femeile și mai ales babele ḑiceau, că o trăit atâtea ḑile fără mâncare, că badea Constantin era om milos, an mâncat mulțĭ în casa lui și că îngerii duceau mirosul mâncărilor la Costache și cu mirosul acela și-a putut ținea el ḑilele atâtea sĕptĕmânĭ fără mâncare.

Din tot satul numai Iorgu lui Dimie nu venise la Costache, chiar din ḑiua de sfinții Voevoḑĭ, cum a auḑit de găsirea lui Costache a plecat și a stat mai bine de o lună și când a venit înapoi spunea, că l'a chemat Grecul la Galațĭ cu socotelele și că i-a mai dat ceva banĭ pentru cumpĕrăturĭ de pâne.

Trei sĕptĕmânĭ și mai bine Costache nu s'a putut scula din pat, atât fusese de slab și de istovit. Intêmplarea cu dênsul se lățise și ómenii legei cercând sĕ descopere o crimă, veniră sĕ cerceteze pe Costache, decă cunósce pe cei ce au voit sĕ-l ucidă. Costache rĕspunse că îi cunósce fórte bine, dér că el nu vrea sĕ-i spună și-i lasă că le-o plăti Dumneḑeu.

Nicĭ badea Constantin, nicĭ frații luĭ Costache nu putură scóte din gura lui alt decât: „Lasă-i sĕ le plătésce Dumneḑeu“.

După socotele care le făceau ómenii, cam șése galbenĭ cheltuise Iorgu lui Dimie cu nunta și logodna, atât cât spunea Costache că avea la dênsul când l'au băgat în paie.

Se sculase Costache, umbla prin sat, venise vara, era sănĕtos, nu-l mai durea nimic, dér nimenĭ nu a mai vĕḑut roșața în obrajii lui Costache și puterea dinainte ḑicea el, că simte că n'o mai póte căpĕta.

(Va urma.)

așa încât ar trebui să așteptăm ani de dile până ce să pótă fi folosite de plante. Un mijloc simplu de a preface ósele în praf, care se topesce ușor în pământ, este următorul: peste un strat de óse ca de 10—15 cm. grosime așeḑăm un alt strat tot așa de gros de var ars, însă nestins în amestec cu cenușe, peste acesta vine érăși un strat de óse, apoi var cu cenușe, și așa mai departe. Grămada se va uda din timp în tim cu apă; leșia formată din cenușe și var va muia ósele în câte-va săptămânî, așa că le putem sfărîma cu hârlețul. Grămada trebue să fie în continu umedă. La un jugĕr este în deajuns 5—10 h-ctl. din acest îngrășĕmênt, pentru a-ne da resultate bune. — („B. E.“)

O îngrozitóre crimă comisă în Rusia

asupra unei fete supuse române.

Cetim în „Cronica“:

Ḑiarele ruse, carî ne sosesc, sunt pline cu descrierea unei crime odiósе comise la parchetul și poliția rusă asupra persónei unei supuse române. Vom povesti faptele, după cum sunt descrise de marele și autorisatul ḑiar rus „Petersburgskie Wiedomosti“.

In numĕrul 164 al acestui ḑiar, sub iscălitura principelui Michail Andronicoff, cetim următórele:

„Intr'o corespondență din stația C. F. Tichoretska cetii descrierea gróznică a unui fapt odios; acolo se povestea, că un jude de instrucție d-l Puzepp și-a ales printre călătorii C. F. pe o fată frumósă, Tatiana Zolotova, supusă română, care călĕtorea spre Charcow, și ascunḑênd în bagajul fetei o sabie și o umbrelă, a arestat'o și a violat'o, după ce și-a satisfăcut pasiunea de bestie, a dat'o pe mâna soldaților, străjeri, carî la rêndul lor s'au năpustit asupra nenorocitei victime și nu s'au mulțămit cu atât, ci o vîndea Cazacilor pentru 40 copeicî. Nenorocita fată pentru a scăpa din mânile acestor sĕlbaticî rușî, s'a sinucis. Muncitorimea din stație aflând despre cele întêmplate, s'a resculat și a năvălit asupra soldaților, voind să-i linșeze, a trebuit să intervie armata pentru a scăpa pe sĕlbaticî.

După apariținnea acestei corespondențe, care a produs o enormă impresiune în Rusia, a apărut un comunicat al ministeriului de justiție în care se confirmă faptul arestărei supusei române *Tatiana Zolotova*, dér se adaugă, cumcă fata era prostituată și a voit să fure o sabie.

„Voind să mĕ încredințez personal cum s'au întêmplat lucrurile, am plecat la fața locului și făcênd o anchetă consciențiósă, am descoperit că cele denunțate opiniei publice de ḑiarul „Petersburgskie Wiedomosti“ nu numai că sunt adevĕrate, dér că cele întêmplate s'au petrecut într'un mod și mai infam, și mai sĕlbatic. Se póte dovedi, cumcă Zolotova, supusă română, deci o străină, care călĕtorea pe calea ferată, nu numai că a fost arestată simulându-se furtul unei săbii, nu numai că a fost violată de zecimi de soldați în frunte cu un judecător de instrucție, dér că nenorocita străină a fost torturată până n'a murit, ér apoi, spre a cocoloși crima comisă, a fost omorîtă, turnându-i-se pe gât acid carbonic. Corpul nenorocitei fete a fost acoperit cu vinătăi, urme de unghii și dinți.

„Am stabilit cumcă nenorocita Zolotova n'a fost o prostituată, dér că a avut în viața sa un roman, ceea-ce nu dă drept ministerului de justiție de a numi pe nenorocita victimă cu numele de prostituată.

„In fine, sunt dator a mai adăoga, că parchetul a luat tóte mĕsurile pentru a ascunde odiosul adevĕr și a scăpa pe criminali, astfel lucrătorii de pe C. F., carî s'au încercat de a scăpa pe nenorocita străină din mânile călăilor, au fost concediați și goniți din localitate.“

Astfel descrie prințul M. Andronicoff cele întêmplate, declarațiunea sa a apărut în marele ḑiar rus la 16 Ianuarie, éră a doua ḑi chiar, adecă la 17 Ianuarie, ministerul de justiție a dat următorul comunicat, care este, prin urmare, al 2-lea cu privire la crima comisă:

„In numĕrul de la 16 Ianuarie al ḑiarului „Petersburgski Wiedomosti“, de sub direcțiunea principelui E. E. Uchtomski, și sub iscălitura principelui M. Andronicoff, s'au tipărit nisce fapte privitóre la arestarea și mórtea supusei române Tatiana Zalotova, contrare cu totul celor descoperite de către parchet, de aceea ministrul de justiție, credênd necesar a afla tot adevĕrul, orênduesce o nouă cercetare juridică a parchetului, cu care însărcinéză pe judele de instrucție pentru afacerî de mare importanță (vajnim delam) a parchetului din Petersburg, pe d-l Burzeff, precum și pe procurorul Covalevski. Resultatul anchetei se va publica spre sciința tuturor.“

MULTE ȘI DE TÓTE.

Luptă cu lei.

Menageria din Craiova a fost de curênd teatrul unei înfiorătóre lupte cu nisce lei scăpați din colivie.

Inainte de representație, personalul de serviciu făcea curățenia cuscelor, în carî sunt ținute fiarele sĕlbatice.

Cincî lei fusese scoșî de îmblânḑitor din colivia lor și închișî în arenă, care e și ea îngrădită cu un grilaj de fier.

Intărîtate de o servitóre, fiarele s'au repeḑit la ușa grilajului și au doborît'o. Inhățând pe imprudenta, i-au sfâșiat fața, spărgêndu-i cu ghiarele un ochiu.

Alarmat de țipetele victimei, îmblânḑitorul sări în arenă.

Se încinse o luptă teribilă între lei și dresor. Acesta s'a ales cu trupul sfâșiat.

La un moment dat, fiarele s'au încercat să-șî facă drum să iésă în stradă.

Poliția avisată, a trimis de urgență la fața locului un detașament de gendarmî cu armele încărcate.

Cu mare greutate, trei dintre lei au fost nevoițî să reintre în colivie, ér ceilalțî doi fură siliți să-i urmeze numai prin focurî de revolver.

Victimele carî au scăpat de mórte ca prin minune, au fost transportate la spital.

Calendarul săptĕmânei.

FEBRUAR (1903) are 28 ḑile. FAUR.

Ḑilele	Călend. Iul v.	Călend. Greg.
Dum.	2 † Intimp. D-lui	15 Faustin
Luni.	3 Sf. Simeon	16 Iuliana
Marțî	4 C. păr. Isidor	17 Simeon
Merc.	5 Sf. Mart. Agata	18 Susana
Joi	6 Păr. Vucol	19 Conrad
Viner	7 Sf. Part. și Luca	20 Elefter
Sâm.	8 S. Teodor și Strat.	21 Eleonora

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Erdélyi Természetes-Aszphalt-Gyár Brassó. | Fabrica de Asphalt-Natural-Transilvană Brașov,

Biroul Strada Michail-Weiss nr. 6. Fabrica în Noa,

primesce

orĭ-ce fel de lucrărĭ cu Asfalt, Trotoare drumurĭ, curțĭ, ganguri, magazine etc. **Uscarea păreților jilavĭ** etc. cu prima asphalt natural.

3—3.(881)

Cine doresce sĕ aibă un **costum bun, elegant și trainic** acela sĕ facă cumpĕrătura necondiționat la

HANS FIELES

în Brașov, Strada Vămei nr. 13,

unde se află tot-deuna un **asortiment mare de stofe**

de **Loden-Tiroles** neintrecut de durabile, precum și

Stofe de Kamgarn

dela cele mai ieftine până la cele mai scumpe. **Kamgarn negru**, Peruviens pentru **costume de salon și fracurĭ.**

La dorință pot recomanda croitori buni, carĭ sunt în stare sĕ lucreze în 10 óre un costum durabil și fără scăderĭ.

Recunoscințe numeróse.

Mĕ rog de a visita Magazinul meu, fără a fi silit la cumpĕrătură.

Hans Fieles,
Strada Vămei nr. 13.

(754,20—20.)

Mostre-se trimit cu bonificarea speselor poștei.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decă fiăcare cutiă este provĕdută cu marca de apĕrare a luĭ A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de lecuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicóse la **stomach și pântece**, în contra cârceilor și acrelei la stomach, **constipațiunei cronice**, suferinței de ficat, **congestiunei de sânge**, haemorhoidelor și a celor mai diferite **bole femeesci** a luat acest medicament de casă o rĕspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încóce. — **Prețul unei cutii originale sigilate** Corone 2.—

Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decă fiecare sticlă este provedută cu marca de scutire și cu plumbul lui **A. Moll.**

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca un **remediu poporal** cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de **șoldină și reumatism** și a altor urmări de recelă. **Prețul unei sticle originale plumbate,** Coróne 1.90.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodul cel mai nou pentru cultivarea rațională a pelei, cu deosebire pentru copii și adulțĭ. **Prețul unei bucăți** Cor. —.40 Cinci bucăți Corone 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este **provedută cu marca de aperare A. Moll**

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,
c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provincie se efectueză dilnic prin rambursă postală.

La deposite se se ceră **anumit** *preparatele provedute cu iscălitura și marca de apĕrare a lui A. MOLL.*

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciștĭ **Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter** și en gros la **D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.** —*

Săpun SCHICHT.

MARCA:

Cerbu seu **Cheia**

Săpunul cel mai bun și cu spor și prin urmare și **cel mai ieftin.**

Nu conține ingrediențe strĕine vĕtămătore.

Se capĕtă pretutindenĭ

La cumpĕrare sĕ se observe, ca pe fie care bucată de săpun sĕ fie numele **„Schicht"** și una din mărcile sus indicate.

35—40.(725)

Mare deposit de Pânzărie a lui Benedict Schroll.
Se vinde cu bucata, cu prețul de fabrică,
per cassa se dă sconto de 8%.

Mare asortiment: de **COVOARE și CUVERTURI.**

FRAȚII ȘIMAY

Brașov, Tĕrgul grăului nr. 3.

Trusourĭ complete pentru mirese; deposit de **ALBITURĬ și PANZERII** de masă; asortiment bogat de Confecțiunĭ pentru dame, **articole de modă**, indigene și strĕine.

Se primesc **comande pentru vestminte de dame și bărbați**, care se vor esecuta cât se póte cu gust, solid și punctual, **cu prețuri moderate.**

Cele mai noue și mai moderne **Perdele de dantelă și lână.**

Deposit mare de Pânză de Olanda și Pânzĕturi **calitatea cea mai bună.**

Pentru morburĭ de stomac!

Celor ce prin receă, înbuibare, mâncărĭ greu de mistuit, ferbințelĭ, prea recĭ, seu vieță neregulată și'au tras un morb de stomac și anume:

Catar de stomac, cârcel, durerĭ, mistuire rea,

se recomandă un mijloc bun de casă, probat de mai mulțĭ anĭ cu efect bun

Vinul de buruenĭ (Kräuterwein) a lui Huberth Ullrich

Vinul de buruienĭ este preparat din buruienĭ excelente și vindecătore cu vin bun, întăresce stomacul și organismul de mistuire al omului. Vinul de buruienĭ delătură mistuirea rea, și ajută la formarea de sânge sănătos.

Folosirea vinului de buruienĭ delătură morburile de stomac deja la început. De aceea să se folosécă de timpuriu. Simptome ca: **durerĭ de cap, râgâială, grĕță, slăbiciune, vomare,** dispare adese-orĭ după folosirea a câteva sticle de vin de buruienĭ.

Constipația și urmările ei: **neastimpĕr, colică, bătaie de inimă, insomnia, congestiune la ficat, splină, hemoroide,** se delătură întrebuințând vinul de buruenĭ. Asemenea curăță din stomac materii stricăciose prin eșirea ușóră la scaun.

Slăbiciunea, paliditatea feței, anemia, debilitatea provin adese-orĭ din mistuire rea și din disposiție bolnăviciósă a ficatului. Persóne carĭ pătimesc de **lipsa de apetit, nervositate, durere de cap, insomnie,** tângesc cu încetul. Vinul de buruenĭ dă impuls puterii de viață, Vinul de buruienĭ excită apetitul, ajută mistuirea și hrănesce, mișcă prefacerea substanțelor, alină nervii excitațĭ și produce vioiciune de viață. — Mulțime de scrisorĭ de mulțumire confirmă acestea.

Vin de buruienĭ se capĕtă în sticle à **3 cor.** și **4 cor.** în **farmaciile** din: Brașov, Săcele, Cristian, Rĕșnov, Codlea, Țințarĭ, Helchiu, Bod, Feldióra, Ilyefalva, Uzon, Magyaros Nagypatak, Zágon, Papolcz, Kovászna, Beresnyó, Sepsi-Szt.-György, Bölön, Nagyajta, Baroth, Miklo-vár, N.-Baczon Zsombor, Darocz, Homorod, Kőhalom, Ugra, Kacza, Zsiberk, Lemnek, Báránykut, Boldogváros, Boholcz, Szásztyukos, Bethlen, Sárkány, Almásmező, Zernest, Torcsvár, Vajdarecse, Vila, N.-Sink, Aiud, Panticeu, Kezdivasárhely, Erzsébetváros, Segesvár, Nagyszeben și în tóte farmaciile din orașele micĭ și marĭ din Ardeal și din țĕrile streine. — Farmaciile din **Brașov**: a d-lor Heinrich G. **Obert**, Victor **Roth**, **Eugen Neustädter** la „Ingerul păzitor", **Ferdinand Jekelius** la „Speranța".

Trimite 3 seu mai multe sticle **cu prețurile originale** în orĭ și ce localitate din Austro Ungaria.

Sĕ se ferĕscă de imitație.

Cereți anume Vin de buruienĭ a lui Hubert Ullrich.

Vinul de buruienĭ al meu este mijloc secret. E compus din vin malaga 450·0, spirt de vin 100·0, Glicerin 100·0, Vin roșu 240·0, sirop de fragĭ 150·0, sirop de cireșe 320·0, fincen. anason, rădăcina helen, rădăcinĭ americane, rădăcinĭ de inzian, rădăcinĭ calmus aa. 10·0. Aceste părțĭ constitutive sĕ se amestece.

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 52.

(Lipit de depoul de ghete al D-nului I. Căbădeanu.)

Recomandă Onor. public la casurĭ de mórte, aședămĕntul sĕu de înmormĕntare bogat asortat în carĭ tóte obiectele, atât sortele mai de rĕnd, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețurĭ ieftine.**

Comisiune și **depou de sicriurĭ** de **metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a tuturor **sicriurilor** de **lemn,** de **metal** și **imitațiunĭ** de **metal** și de **lemn** de **stejaru.**

Depou de **cununĭ** pentru monumente și **plantici** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură,** care **funebre proprii cu 2 și cu 4 caĭ,** precum și un **car funebru** vĕnĕt, pentru **copii,** precum și cioclii.

Comande întregĭ se esecută **prompt și ieftin,** iau asupră-mĭ și **transporturĭ de morțĭ în strĕinătate.**

La casurĭ de mórte a se adresa la

2—* **E. Tutsek.**